d'Enchuyser Ybocken

Femme Gerbrantsz Drieduym

bron
Femme Gerbrantsz Drieduym, *d'Enchuyser Ybocken*. Jacob Palensteyn en Jan Lely-veldt, Enkhuizen ca. 1666

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/drie002ench01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

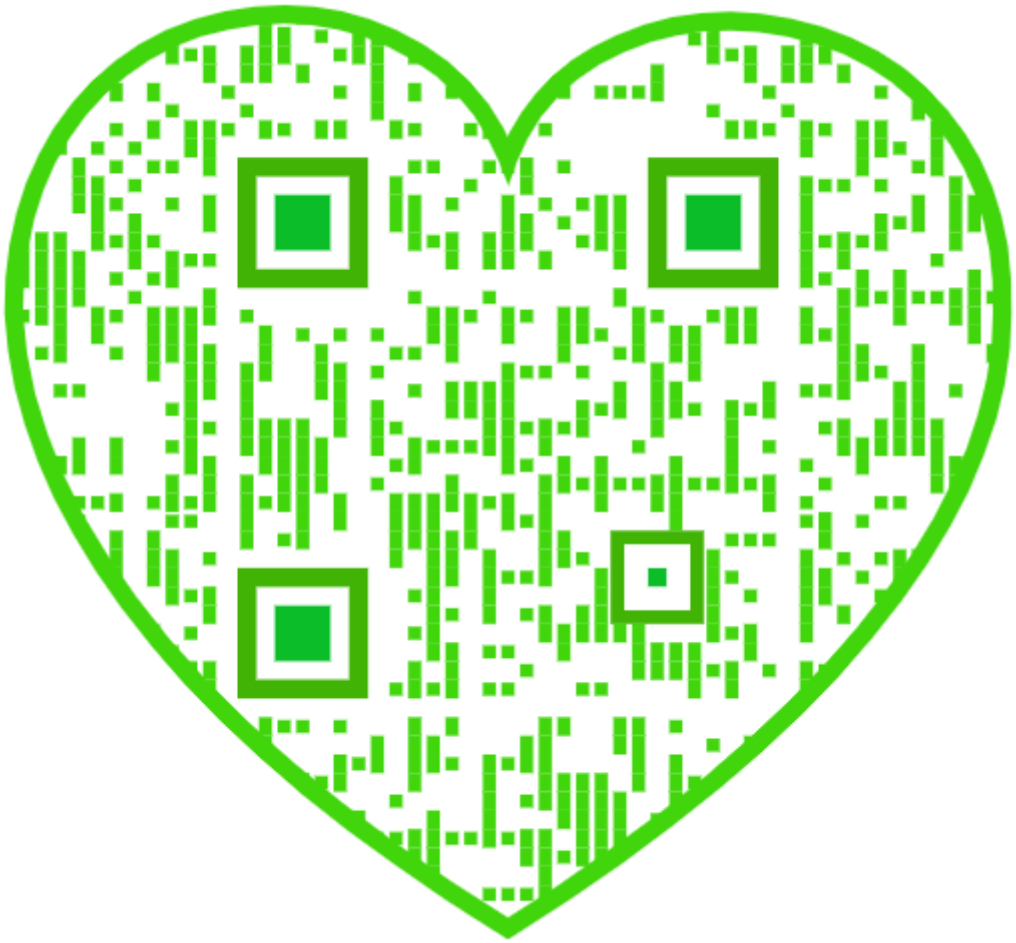

Aenspraeck Van den Autheur, Tot de Lief-hebbende Sangers.

*H*Et leven van een goedt Christen, is in dese Werelt met geen kleyne moeyte en bekommeringe vergeselschapt, welcke hem, soo van binnen, ontstaende uyt sijn eyghen gebreckelijkheydt, als van buyten door quade voorbeelden van andere, gedurigh aen-kleven: Soo dat hy sijn gantsche wandel op dese Aerde, met recht vergelijcken mach by een ongestadighe Zee, vol van verander-

lijcke droefheden. Der halven hoogh-nodigh dat hy hem in tijdts daer teghen versie en wapene, om van de selve niet verslonden te werden: Waer toe (onder andere) noodigh en dienstigh is, het singhen der Psalmen en van stichtelijcke en vermaeckelijcke Gesangen.

Tot dien eynde hebben wy dese volghende gerijmt en hier by een vergadert.

Singht dan met aen-dacht en neemt onse geringe arbeydt in't goede: Dit doende sult ghy u selven verheughen, en ons doen sien dat het voor-nemen volbracht wordt.

Van uwe gedienstige

Femme G. Drieduym.

Op de soete Gesangen Van Mr. Femme Gerbrantsz. Drieduym.

YBokken, die sigh best laat vangen
Des Winters in de Zuyder-zee,
Omtrent Enkhuysen op haer Ree,
En daar gedroogt in hare Hangen
Door't gantsche land wert omgesonden,
Is sulken smakelijken visch,
Dat die ook op der Grooten disch
Voor vry wat lekkers wert gevonden.
Dogh soo daar ooyt of ooyt voor desen
Ybokken op uw' tafel quam,

Waar in uw' smaak genoegen nam,
Die waardigh was te zijn gepresen;
Ghy sult nochtans met my getuygen,
Soo slechts u smaakt een soet Gedicht,
Dat ook in droefheyt 't hert verlicht,
En daar men honigh uyt kan suygen,
Dat geen gekost by Griet of Evert,
Hoe soet, hoe goet, hoe puyk die was,
By dien Ybokken komt te pas,
Die *Meester Femme Drieduym* levert.

I*vert* R*echt.*

Op d'Enkhuiser YBokken of Stightelyke Gesangen Van de Sterre-kundige Mr. Femme G. Drieduim.

*G*Eslepen brein dat boven 't Wolke-spoor
De Onder-vloer der schone Opper-hemel,
Doortinteld met het lieflijk Ster-gewemel,
Liep menighmaal nau-keurigh door en door,
Terwijl het kon van aardsche saken hand'len,
Wist d'hoge kreits des Hemels te bewand'len;

Daar vond het in die Koninghlijke Tent
De Bruidegom die 's Morgens aangenamer
Te voorschijn komt uit sijn doorlughte kamer,
  Van waar hy fluks het hoogh gespan door-rend;
Om, met een stoet van blinkende Trawanten
Sijn dagh-karos van 't Oost in 't West te planten.

Die loop neemt *Drie-duim* op *een duim*-breed waar,
En weet die held sijn stappen na te reekenen;
Geleid hem langhs de *twalef Hemels-teekenen*,
  En let waar dat hy huis-vest 't gantsche Iaar:
Maer wijl hy staard op dees geheimenissen,
Soo komt hy tot het teeken van de *Visschen*.

Dit vat sijn Pen, en schaft *Enkhuiser* Spijs,
Die smaak'lijk is voor Iongen en voor Ouwen,
Dees Bokkingh kan de swakste maagh verdouwen,

Dit maakt haar onwaardeerelijk in prijs.
d'Y-Bokkingh wordt in *Winter-maand* gepresen,
Maar dese zal ook 's Somers tijdigh wesen.

H. vander Meer.

Voor den Autheur.

*V*Raeght yemandt aen d'Autheur, waer toe so veel geschreven?
Heeft David niet genoegh door Psalmen uyt-gegeven?
Ick antwoordt als voor hem, dat David heeft de prijs:
Maar yemandt werdt somwijls door slechte dingen wijs.
Drie-duym die kent de Jeught haer ongestadigheden,
Midts hy zijn meeste tijdt moet onder haer besteden;
Hy weet hoe wispeltuur het leven van de Jeught
Soeckt altijdt dit of dat, daer zy haer in verheught,
En om alsoo door vreught de Jonge jeught te leeren,
Komt hy (als stichtelijck) dit Boeckjen haer vereeren.
Ybockingh is de naem, soo u dit Visje smaeckt
Leest dan dit Boeckje door tot dat ghy t'eynde raeckt.

S. Ouckama.

d'Enchuyser Ybocken,

Stemme: *Schoon lief wilt my troost geven.*

1.
*W*Ilt ghy u buyckjen vullen
Met soet en lecker smullen,
Treckt na Enchuysen heen;
Daer salmen u op dissen
Het puyck van alle Vissen;
En meerder als gemeen.
2. Wilt ghy een Maetjes Haringh,
Die streckt tot geen beswaringh,

Voor een vervuylde Maegh,
Wat Peper, Loock, Asijntje,
En Peuselaer voor 't Wijntje,
Dat maeckt dit kosje graegh.
3. Of smaeckt de Raf u beter,
Of benj' een Krabben-eeter,
Of past u een Nols-hooft;
Is fouten Lom u weerder,
Of Mackereel begeerder,
Spreeckt maer, het wort gelooft.
4. Voldoeje my met swijgen,
Om beter wat te krijgen,
Daer uwe lust nae haeckt?
Kom hier, ick sal u helpen,
Om uwe lust te stelpen,
Aen 't geen noch beter smaeckt.

5. Sie daer, daer is het puyckje
Gevangen in een Fuyckje,
Hier op de Zuyder Zee:
Moet Swaeyer-man wat wroeten,
Beslopt met natte voeten,
Hy brenght ons d'Haring mee.
6. Wat hebje te verlangen?
s'Is voor u al gevangen,
Gesout, geroockt, gedrooght,
Ontweydt, geschilt, gebraden,
Gereedt om te versaden
Die hem te eeten pooght.
7. U Boter-ham maeckt vaerdigh,
En wilje kluyven aerdigh,
Soo neemter Mostaert toe,
Dan sal d'Ybocken smaecken,

En u soo gaende maecken,
Dat ghyse niet wordt moe.
8. Dees kost past Groote Heeren,
Daerom wy die vereeren
Des Iaerlicks in den Haegh;
Om daer eens op te drincken,
En 'tKannetje te klincken,
Dat maeckt een grage maegh.
9. d'Ybocken moet men prijsen,
En alle eer bewijsen,
Die schoonder is als schoon:
Van dat de Zee kan geven,
Daer by de menschen leven,
Spant sy seer verr' de kroon.
10. Langh moet Enchuysen bloeyen,
En uwe Visschers groeyen,

Langh moet de Ever-man
Den goetschen Haringh vangen,
Alsoo daer veel verlangen
Om daer te eeten van.

Goetschen Haringh-teelt.

Stemme: Wilhelmus van Nassouwen.

1. *I*Ck moet een deuntje singen,
Indien 't u niet verveelt,
Doch van geen vreemde dingen,
Maer Goetschen Haringh-teelt.
Ick sal 't u dan verklaren,
Op dat de vreemde Man,
In kennis on-ervaren,
Daer mee van spreecken kan.

2. Wy sien dan tot Enchuysen
   Ons' Evers komen aen,
Sy komen vaeck aen-bruysen
   Tot sinckens toe gelaen:
Noch komen hier aen sacken
   Soo Urck als Harderwijck,
Met Schuyten, Kagen, Smacken,
   Vol Haringh al-gelijck.
3. De Iongers strack aen 't loopen,
   En roepen met bescheyt,
Wil yemandt Haringh koopen,
   Want sy aen d'Of-slach leyt.
Een ander roept oock wacker,
   Oom, moet ick tellen, Oom,
Ick ben u Vrient en Macker,
   Helpt my doch uyt den droom.

4. De Visscher selfs moet vragen
   De Drooghsters aen de Wal,
En 't staet aen haer behagen
   Hoe duur hy of-slaen sal.
Het Tal loof ick vier blancken,
   (Seyt hy) een Oortjen min;
'Is mijn, ick moet u dancken,
   Want het gaet nae ons sin.
5. Stracks wortse dan gesouten
   Te midden op de straet,
Die alder-best kan kouten,
   Maeckt dan de meeste praet.
Een sweetjen kan men halen,
   Soo veel is daer aen vast,
Want effen vijftigh talen
   Die maecken eerst een Last.

6. Men roept de Steecksters t'samen,
   Komt Vrou-luy maeckje ree;
Men roeptse by haer namen,
   Elck neem sijn Tobje mee:
Dit bed op, dan aen 't rusten,
   Treck met een moed daer an,
Singh vroolick op met lusten,
   Dat men het hooren kan.
7. Dan spoelt men af de schobben,
   En daer mee in de Hangh,
Dit maeckt een poesich slobben
   En kladdigh is de gangh:
Die klimmen om te scheeren
   En tast men niet licht aen,
Een Proncker met sijn kleeren
   Mach dan wel elders gaen.

8. De Meyden stracks aen 't stoocken
   Met vyertjes hier en daer,
En maecken door het smoocken
   De Bocken droogh en klaer;
Dit doet men alle uren
   Gedurigh nacht en dagh,
Op datse langh mach duren
   De Keur oock uyt staen mach.
9. Men mach geen tijdt verliesen,
   Komt morgen ochten vroo
Men moet de Bocken miesen,
   En packen in het Stroo,
Om die stracks te verscheepen,
   Dan raecken wy aen gelt,
Want anders geeftse neepen,
   Dat vaeck de Buydel quelt.

10. Dees Bocken werdt gesonden
Door d'Oost en Wester Zee,
Nae Vranckrijck en nae Londen,
Hamburgh en Bremen mee:
De Rus kan daer van roemen,
De Noor-man, en de Straet,
Ick weet het niet te noemen
Waer sy al henen gaet.
11. Hoe moet een mensch al slooven
Eer hy aen 't kosje raeckt,
Men soud' het niet gelooven,
Voor die't met eere maeckt.
Denckt hy sijn tijdt verleden,
Die was met veel onlust,
En op den dagh van heden
Heeft hy noch weynigh rust.

Op d'Enchuyser Bocken.

Stemme: Lieve Dochters vol van Jeughde.

1. *W*Achtje Visscher met jou Hoosen
'k Moet een Sootjen uyt u vanghst,
Want mijn Liefste heeft verlangst;
'k Salje oock wel eens verpoosen,
Daerje in u Schuytjen staet,
Als het op een Visschen gaet.

2. Dit is Haringh, groote Maetjen,
Soeter als gebraden Bout,
Niet te vars, en niet te sout;
Eet daer van, en maeckt een praetjen
Metje twee, en alsje eet,
Segh dit is een lecker beet.

3. 't Is geen Haringh van acht dagen,
s'Is maer seven uren oudt,
Noyt in Tonnen vast gestout,
Noyt geen Kakers harde slagen,
Noyt geen Leggers handt gevoelt,
Noyt met Pekel af-gespoelt.
4. s'Heeft niet door den dreck gekroopen
By een Visch-wijf of haer banck,
s'Heeft niet van de vuyle stanck;
s'Heeft niet van het bitter smoocken
Van een hangh-meyd of haer Doocht,
s'Is by eygen vyer gedrooght.
5. Raf en sal haer niet verdoven,
Noch gedrooghde Mackereel,
Noch de Salm hoe vet en geel;
Want sy sal haer selven loven,

Datse niet te wijcken heeft
Voor de Bodt, die Riga geeft.
6. Kunt ghy hier geen smaeck in krijgen,
Daerse soo gepresen is,
Segh dan vry, my lust geen Vis:
Isse goet, ey wilt niet swijgen,
Laet maer weten u begeer,
'k Hebber voor mijn lief wel meer.

Enchuyser Buys-man.

Stemme: Wat mach Goosen doch ontbreken.

1. *I*Ck heb ruym twee Iaer gevaren
Hier en daer met kleyn gewin,
'k Socht een Spaer-pot te vergaren;
Maer daer quam seer weynigh in,

Dat en gingh niet nae mijn sin,
Want ick houd' van schijven:
Daerom sal // Ick soo mal
Nu niet langer blijven.

2. Ick moet my nu eens verhuyren
Nae de groote Visschery;
Want, daer houdt de Kock van buyren,
En ick bender garen by,
Ick eet liever Vis als Bry,
Of een versche Brader,
Rogh of Vleet // Ick graegh eet,
Vis is mijn versader.

3. Kond' ick aen een Baes geraken,
Ick verhuurde my terstondt:
Nu wel aen voor alle saken
Gae ick nae de Kat en Hondt,

Daer ick oock een Stuur-man vondt:
'k Sal mijn goet bereyden,
Want het Schip // Dat moet stip
Haestigh van hier scheyden.
4. Een paer Leersen moet ick koopen,
Met een Kachs en Schoots-vel mee;
Daer het water af kan loopen;
Want het buysen van de Zee
Maeckt een Visscher nat en dwee,
Een paer Leeren mouwen,
Daer mee kan // Als een Man
Ick my drooghjes houwen.
5. Adieu schoone Stadt Enchuysen
Voor een weeckje drie of vier;
'k Hoop wy komen eerst aen bruysen
Met de versche Haring hier,

Dat sal wesen groot playsier:
Want het Roosen-Hoedtjen
Krijgen wy// Wijn daer by;
Licht wordt onse voetjen.

6. 't Labber koeltjen uyt den Zuyen
Dreef ons Scheepjen om de Noort;
Weynigh dagen ginger kruyen,
Ofte Hitlandt was aen-boort,
Kock-neef, schaf nu soo 't behoort;
't Sal my niet verdrieten,
Morgen dan // Is 't Sint Ian,
't Avondt moetmen schieten.

7. 's Morgens met den dagh aen't halen,
Ick liep mede om de Spil;
't Was, soo Mannen, niet te dralen,
't Is ons last en Stuur-mans wil:

Hier dicht onder Fayerhil
Plachtmen wel te vangen:
Ons' verlanghst // Is nae vanghst
'k Sie veel Haringh hangen.
8. Mannen, koom ghy moet eens suypen,
Dan aen 't kaken ongetreurt,
Dan aen 't leggen en toe-kuysen,
Eer de Kock de Grutten stuert:
Yeder pas wel op sijn beurt,
Om ons' Reys te enden,
Op dat wy // 't Zeyl daer by,
Ons nae Texel wenden.

Winter-liedt, op het Inbijten van de Bonte-koe en Pellicaen.

Stemme: Ach treurt nu mijn bedroefde Schaepjens.

1.
*E*Nckuysen, aen den Enck begonnen,
Van Enckel-huysen eerst gesticht,
U schat is by de Zee gewonnen,
Waer mee ghy voor de Werelt licht:
Ghy waert voor-leden,
kleen en ongeacht;
Maer door uw' zeden,
uwe trouw en kracht,
Zijt ghy dus hoogh gebracht.

2.

U dapperheyt heeft noch gebleken
't Iaer sesthien honder veertigh vijf,
Doen kondt ghy 't Ys aen stucken breken,
En dwars door Zee, tot groot gerijf,
Twee kloecke Schepen,
In het Noorder gat
Benert, beneepen,
Door een ysich padt
Haest brengen in de Stadt.

3.

De Bonte-koe sal dit doen hooren,
En met hem oock de Pellicaen;
Als men die sach in 't Ys bevrooren,
Soo datmen by haer konde gaen,
't Bleeck hoe dees' helden,
't Oudt Enchuyser zaed,
Haer doen aen-stelden
Met een wijsen raed,
Iae brachten 't tot de daedt.

4.

De Schippers waren heel verlegen,
De Reeders sagen 't in de windt,
De Stuur-mans hadden 't niet te degen,
De Kocks die stonden als een Kindt,
De Boots-gesellen,
Hadden 't in de mondt,
Wilt weer wat swellen,
In een korten stondt
Soo raken wy te grondt.

5.

Men daeght de Visschers in de Doelen,
Sy quamen oock terstont aldaer;
Een yeder roept nae sijn gevoelen,
't Geluyt dat dwerrelt door malkaer
Men gaetse bieden,
Duysent Kroonen ree,
Als by haer-lieden,
Dese Schepen twee
Gebracht sijn uyt de Zee.

Twee hondert negen Man en seven
Die maken hier den handel klaer,
En hebben haer aen 't werck begeven
Den twee-mael sesten dagh van 't Iaer;
Elck trock met lusten,
Kaghs en Leersen aen,
't Was niet te rusten,
Niet van hier te gaen,
Voor dat het is gedaen.

7.

't Was, lustigh Mannen, niet te swichten,
't Sa Leeuwen, hack en breeck al voort,
Het loon sal aen den arbeydt lichten,
Kom nu de Bonte-koe aen-boort
t' Sa schroom geen Touwen,
Hy begint te gaen,
't Ys kan 't niet houwen,
Soo, soo langhs de baen,
En dan de Pellicaen.

8.

't Was lust om sien, hoe dese streden,
En haren vyandt dwongen stil;
Sywaren oock niet eer te vreden,
Voor dat zy 't hadden nae haer wil:
Met volle greepen,
Yeder treckt en klooft
Tot dat de Scheepen,
By haer als gerooft,
Wel lagen binnen 't Hooft.

9.

Ghy Schippers, Reeders, Boots-gesellen,
Prijst dese Helden om haer daedt,
Wilt haren lof soo wijdt vermelden
Als Son oyt op en onder gaet.
Maer hem, die 't vriesen
Maeckt uyt eygen kracht
Laet niet verliesen
Sijnen lof, wiens macht
Dit heeft te weegh gebracht.

Eeren-Krans Voor de Noord-eynders tot Enckhuysen.

Stemme: Hoort toe Matroosen al-te-saem.

1. *K*Omt Vrienden, houdt een wynigh stal,
En singht dit Liedt met mijn,
Tot lof van de Noordt-eynders al,
Die tot Enchuysen zijn:
Haer daden in 't gemeen
Zijn waerdigh te verhalen;
Kond' ickse groot en kleen
Nae 't leven recht af malen.
2. Sy vreesen koud' noch ongemack,
Of buysen van de Zee;

Sy kluyven lustigh aen de back,
Als is een ander wee:
Sy vreesen damp noch mist,
En zeylen sonder sorgen,
Al of voor haer de kist
Een Lichaem had verborgen.

3. Sy hebben om in Zee te gaen
Kasjotters ofte Schuyt;
Als niemandt derft de reys bestaen,
Sy steecken daer op uyt.
Is maer een Schip in ly,
Of gaet de Kiel te gronde,
Sy worden stracks daer by
Tot hare hulp bevonden.

4. Sit yemandt aen een harde Plaet
Of met het Schip op Strandt,

Sy brengen dat met raet en daet
In 't korte weer van 't Zandt.
Geen dingh dunckt haer te swaer
Al moeten sy wat wroeten,
Om dat haer loon hier naer
Het bitter sal versoeten.
5. Leyt daer een Schip in 't Ys benout,
Bevrooren vast en sterck,
Al is het uyter maten kout,
Sy trecken stracks te werck;
Elck een hem kattigh stelt
Met hacken, trecken, draven,
En brenghen 't met gewelt
In een gewenschte Haven.
6. Is daer een Schip door storm en leck
Gesoncken tot de grond,

Sy heelen stracks dat groot gebreck,
Met Zeylen onder 't rond,
Met pompen sonder rust,
Met putten sonder kijven,
Tot dat het Schip met lust
Heel droogh begint te drijven.
7. En worter van een wrack geseyt,
't Is stracks t'sa Mannen kom,
Schoon of het onder 't Water leyt,
Daer geven sy niet om,
Sy weten Koompans waer
Perfect daer uyt te Vissen,
Al is het noch soo swaer,
Het sal haer selden missen.
8. Vraegh Vlissingen, die weet het klaer,
Maer Zeeu spreeck uyt goet rond,

Hoe dat de Water-drincker daer
Met Silver sonck te grond,
Dat meenigh sloegh ter neer,
Hoe kloeck dees Helden waren,
Om dat te visschen weer,
Daer veel noch wel af varen.

9. Het Vlie en Texel konnen mee
Getuygen klaer en wis,
Hoe meenigh Ancker op de Ree
Van haer gevonden is;
Geschut, Loot, Yser, Stael,
En hondert and're dingen,
Die sy dan al-te-mael
Hier tot Enchuysen bringen.

10. De barre koude Winter seyt
Met Stav'ren over-luyt,

Als 't Ys in Zee bevrooren leyt,
Hoe dat met meenigh Schuyt
Dees' kloecke helden trouw
Met Vriesen overloopen,
Die nae haer Vrient en Vrouw
Verlangen ende hoopen.
11. Vaert wel Noord-enders allegaer,
Gaet soo gedurigh voort,
Leeft vroom en vreedig met malkaer,
Gelijck als dat behoort.
Maer als ghy hier soo wroet,
Dan dienje eerst te draven
Nae 't alder-hooghste goet,
En die volmaeckte Haven.

d'Enchuyser Angelaer.

Stemme: ***Rosemondt die lach gedoocken.***

A
Ls de duyster was verwesen
Door het rijsen van de Son/ Ben ick van mijn
bed geresen Na de Schuyt/ soo gauw ick kon/
Om te Visschen aen de kant Van het

*A*Ls de duyster was verwesen
Door het rijsen van de Son,
Ben ick van mijn bed geresen
Na de Schuyt, soo gauw ick kon,
Om te Visschen aen de kant. Van het

groene Binnen-landt.

2. 'k Maeckte doen mijn Schuytjen vaerdigh,
Droogh en schoon van 't vuyle nat,
Mast en Spriet en Angels aerdigh,
Zeyl en Kloet, en Kaer en Vat,
Kaeds en Kan, en Vuur-slagh ree,
Pijp Toeback en Doosje mee.
3. Doe gingh ick de Wormen halen,
Leydse in een ander vat;
Maecktse schoon en roodt als Kralen,
Met een Ey-door, en soo nat,
Lietse kruypen door de Mos
Van een oude Wilgen schos.
4. Daer nae repje aen het zeylen,

't Zuyden wintjen dreef my voort,
'k Had nae drooghte niet te peylen,
't Land was aen het hooge boordt,
't Bruysde voor de Steven wit,
En ick speelde Maetjen zit.
5. My waer schier geen tijdt ontkomen,
Ick was aen de nieuwe Weel;
'k Heb mijn Zeyltjen in-genomen,
En siet daer het worde geel;
't Was of het soo wesen wou,
't Sontjen trock als in de kou.
6. Ick gingh my tot Visschen setten
In het Schuytjen aen het Riet;
Doch most eerst de hoeckjes wetten,
Maer wat was dat een verdriet:
'k Hoopte, hoopende ick dacht,

Visjes ey, ey Visjes wacht.
7. 't Aesje was nau uyt de kijcker,
't Was hael op, en smijt weer uyt,
't Dobbertje sonk als een Spijcker,
Het was niet als buyt op buyt;
Gantsch hoe gingh het nae mijn sin,
'k Speelde slechts legh in, legh in.
8.
Dan een Baersje, dan een Vooren,
Dan een Pletje, dan een Bley:
't Souder menigh een bekooren,
't Scheen al Vis: in't lest ick sey,
Visje maet, het gae u wel,
Ick noch eensjes komen sel.

d'Enchuyser Schakelaer.

Stemme: Het Maentjen scheen soo helder.

1. *H*Oort Ian-Neef, macht u beuren,
Spreeck vry, en wilt niet treuren,
Om stracks te varen uyt?
Wy sullen t'samen Vissen,
De Sood kan ons niet missen,
Een Yeder in sijn Schuyt.
2. Dit dienje noch te weten,
Maeck, sonder te vergeten,
De wijde Schakel klaer,
Ick sal de nauwe keuren,
En Visschen sonder steuren
Gedurich aen malkaer.
3. Kom laet ons buyten varen,

Wy sullen t'saem wel klaren,
En zeylen om de West,
Dan 't nachjen over loeren
In 't Hooy al by de Boeren,
Of in des Ooy-vaers Nest.
4. De dagh komt aen te breken,
De duyster is geweken,
De Son komt voor den dagh,
Ons Schakeltjes te water,
Stoot aen met groot geklater,
So stijf als yeder mach.
5. Sie daer, sie daer, 't is wonder,
Hoe gaen de Bollen onder:
Bedraey, het is een Snoeck,
Bedraey, ey wilje haesten,
Of hy ontsnapt ten quaetsten

In d'een of d'ander hoeck.
6. Hael op, daer komt hy stuyven,
Hier valt wat aen te kluyven,
Hy is wel drie voet langh.
Ses Baersen met een Seeltjen,
En noch een groot gedeeltjen
Van Voorens in dees gangh.
7. Hier moeten wy wat blijven,
Siet ghy het Kroos wel drijven,
Daer Katte-steerten by?
Dat moeten wy besetten
Met onser beyder Netten,
't Is goede Schaecklery.
8. Hoe staet ghy dus te dromen?
Sal juyst de Pachter komen,
't Zy Pieter of een aer?

Ey wilt daerom niet dencken,
De Wijn zal hy ons schencken,
Dan sijn ons saken klaer.
9. Laet ons de Schakels spoelen,
De Wind begint te koelen,
En zeylen nae Enchuys,
Ons Vis mocht anders sterven,
En al-te-mael verderven,
Al eer wy komen 't Huys.

Samen-spraeck van twee Vryers.

Stemme: Lestmael gingh ick wand'len.

1. *F*Emus mijn Kamraetje,
Laet ons t'samen gaen,

't Avondt om een praetje,
't Wort hier vaeck gedaen:
't Komt hen recht gelegen,
Als het duyster is,
Dan komt men te degen
By de Meysjes wis.
2. Wilt daer stil van swijgen,
't Staet my gans niet aen,
Om, als d'Uylen vliegen,
Achter straet te gaen:
'k Acht het buyten reden,
Want de stille nacht
Moetmen recht besteden
Om te rusten sacht.
3. Wilt ghy dat niet g'hengen?
Acht ghy dat geen rust?

Als men gaet volbrengen
Sijn genugt en lust,
Die ons dickmael queller,
Tot men 't heeft voldaen
't Geen sy ons voor-stellet,
Eer men vry mach gaen.
4. Wel waer toe dit spreken?
Dat en segh ick niet,
Dat men lust sal breken,
Die nae reden siet:
Maer als ons bespringet
Eenigh quaet gedacht,
Datmen die bedwinget,
Ick veel beter acht.
5. Hout ghy na u duyden
't Nacht geloop voor quaet,

Daer nochtans veel luyden
's Avondts op de straet
Haer vermaeckt in scheppen,
Met een lust verblijdt,
En veel nieuws verreppen
In een korten tijdt.
6. Ey wat meughje stellen
Uyt u viese sien?
Wilt my eens vertellen
Of 't wat nuts heeft in?
Want voor minne-reden
Houdt ick met voor-dacht
Dat men daeghs gaet treden
Beter als by nacht.
7. Ghy houdt veel van wand'len
In de Sonne-schijn;

Denck die soo wilt hand'len
Datter klappers zijn,
Die het gaen benijden,
Als sy dit bespien:
Maer in donckers tijden
Kan ons niemand sien.
8. U verwaende reden
Stelt ghy nu heel mis;
Want de Klappers treden
Oock als 't doncker is:
Als sy dat dan hooren,
Stracks is 't met behagh,
Hadden zy 't goed vooren,
't Schiede mee by dagh.
9. Schoon sy dat al seggen,
Acht ick niemendal,

En haer over-leggen
   My niet schaden zal:
Ick sal my bedecken
   Met mijn Mantel veur
En al spoedigh trecken
   Nae het Meysjes deur.
10. Strecken dan u sinnen,
   Om nu sulcks te doen,
Soo meught ghy beginnen;
   Ick sal my gaen spoen
Om mijn rust te rapen,
   Dat is wel soo goet,
Dan meught ghy staen gapen,
   Als men slapen moet.

Klagende Maeght.

Stemme: Een Jongh-vrouw die mijn, &c.

1. *E*En jonge Maeght, een aerdigh dier,
   Vond ick laetst aen de Strand:
Ick seyd tot haer, hoe koomje hier
   Aen dese dorre kant?
Is dit een plaets voor uw's gelijck
   Dees dorre nare hoeck?
Het Landt verciert met Bloemtjes rijck
   Past beter voor u doeck.
2. Sy sweegh, en sach al Zee-waerd in,
   Vervult met swaer getreur,
Haer Voor-hooft, Wangen, Mont en Kin
   En hadden gans geen kleur,

Haer Ooghjes door een dicke Mist
Die stonden schier verdooft:
Ick seyde, Meysje, wel hoe ist?
Wat speelt u in het Hooft?
3. Vaert yemandt, die u toe-behoort,
In dese Visschers Schuyt?
Of zeylt hy met dat Scheepje voort?
Of loopt hy ginder uyt?
Of roept hy nae dat Water-schip?
Of leyt hy daer geset?
Of zit hy aen die drooge Klip?
Ey segh my watje let.
4. Maer neen, een suchje sonder meer
Uyt haer benaude ziel
Hoord ick, midts viel sy doe ter neer:
My docht dat ick oock viel

Van Schrick, en seyd' mijn lieve Kindt,
Wel hoe dus seer bedroeft?
Een hert, dat geen vernoegen vindt,
Wel dickmael troost behoeft.
5. Sy sach my aen, en sprack benout,
Ick klaeghde u mijn smert,
Soo 'k wist dat ghy slechts swijgen soudt,
't Verlichte licht mijn hert.
Wel Kind, een Man soo oud bejaerd',
Seyd ick, als ghy hier siet;
U klacht begraef ick in de Aerd'.
Doen meld'se haer verdriet.
6. Mijn hert, seyd' sy, is seer gedwee,
Want die stond in mijn sin,
Sijn leven liet in dese Zee,
En dobbert daer noch in.

Nu soeck ick hier aen dese Wal,
Maer lacy vind' hem niet!
Dat hy noch dwarrelt over al,
Vermeerdert mijn verdriet.
7. Dat ghy van herten zijt bedroeft,
Seyd' ick, en is niet quaet;
Maer droefheyt oock sijn maet behoeft:
Want hoe het ons hier gaet,
Het beste wapen is gedult,
En 't oogh op Godt te slaen:
Want eer de quael noch is vervult,
Komt vaeck sijn zegen aen.

Journael ghehouden nae India.

Stemme: t' Amsterdam al op de Ree.

1. *R*Echt voor Texel op de Ree
Leggen wy gereedt te varen
Door de woeste wilde Zee,
Over soute stoute baren,
Nae Oost-Indjen rijck vermaert,
Met de Vreed', die Godt bewaert,
Als hy ons't leven spaert.

2. 't Wintje waeyt als Oost Noord-oost,
Wind' op Anckers, set by Zeylen,
Loots-man, weest nu wel getroost,
Wil nae diept en drooghte peylen,

Siet nae Ton en Bakens mee,
Dat wy op een drooge stee
Niet raken, maer in Zee.
3. 't Landt van Dov'ren leyt aen Ly,
Singels wy met lust passeeren,
Bevesier en Wight voor-by;
Poorts-landts hoeck kan ons niet deeren,
Goustart, Lefert, Sorles lest,
Daer meed' zeylen wy Zuyd-west,
En Zuyden dat is best.
4. 'k Sie de Hemels hooge top
Aen de Cnarische Eylanden:
't Noord-passaed waeyt lustigh op,
Strijckt de Mars-zeyls aen de randen;
Stuur-man, schiet de hooghte kant,
Voor de Steven doemt het Landt,

Dan dreyght ons Klip of Strandt.
5. Iago van ons aen Stuur-boort,
Om de Lini te passeeren,
Zeylden Zuyd Zuyd-oost al voort,
Mosten noch in 't eynd' laveeren,
't Ooste wintjen koelde dicht
Trijnedad quam aen 't gesicht,
In 't op gaen van het licht.
6. Man te Roer, houd' Zuyd-oost aen,
'k Sie Testandi Chun al blicken,
Laet de koers nu Oost aen gaen,
Dese wind' die wil ons schicken,
Ende brengen op de Ree
Aen de Bon-sperans uyt Zee,
Daer wy ververschen mee.
7. Zeylden Zuyd' ten Oost van hier,

Om de West-passaet te treffen,
Daer nae Oost met groot playsier,
Sagen doen Sant Paulo effen;
Sackten weder om de Noord',
Kregen 't West-Mason aen-boort,
Dus gingh 't nae Iava voort.

8. Mannen, sie voor uyt nae landt,
Om de Straet Sunda te ramen,
Neem het Diep-lood' in de handt:
Dan soo komen wy te samen
Aen de Stad Batavia,
In het Rijck van Iacketra,
Daer wy verlangen na.

Een Calis-Liedt.

Stemme: Oosterlingh! seyd' sy Oosterlingh,* Ofte, *O Heylich saligh Betlehem.
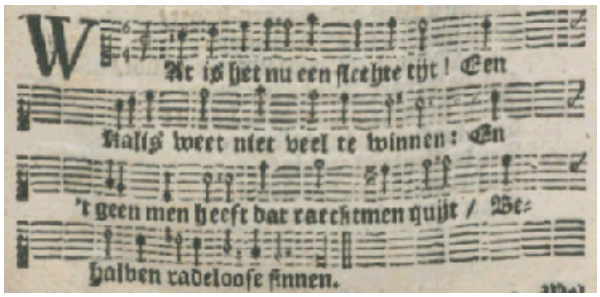
Wat is het nu een slechte tijt! Een
Kalis weet niet veel te winnen: En
't geen men heeft dat raecktmen quijt / Be-
halben radeloose sinnen.

*W*At is het nu een slechte tijt!
Een Kalis weet niet veel te winnen:
En 't geen men heeft dat raecktmen quijt,
Behalven radeloose sinnen.

2. Wel eertijdts in mijn Ionge fleur
Was ick een hertjen sonder sorgen:
Maer nu is 't menighmael getreur;
Want Truy-buur wil niet langer borgen.
3. Waer ick alleen, ten was geen noodt;
Maer Wijf en Kind'ren my beswaren:
Mijn Ambacht is soo goed als doodt,
Niet beter als om veer te varen.
4. Nae Vranckrijck is de Huur te min
En Oosters uyt kan 't weynigh wesen;
De Straet woud ick wel garen in,
Behoefd' men niet den Turck te vreesen.
5. Oost-Indien houd' ick lief en weert,
Het wort van menigh Man gepresen;
Want als het goet hier is verteert,
Soo kan men daer noch Ioncker wesen.

6. O rijck en wijt vermaerde Strandt,
Wie kan u staet en schat ontbinden?
Want is'er een Luy-Lecker-Landt,
Dat salmen in Oost-Indjen vinden.
7. Mijn Pack en Sack is al gereet,
Ick meen wel haest van hier te scheyden:
En is'er noch een lecker beet,
Die mach hem oock in tijdts bereyden.
8. De Trommel slaet, maeckt u gereed,
Het is een Reys voor weynich Iaren,
Al die met de gekroonde Vreed'
Nae 't Rijck van Iacketra wil varen.
9. Adieu mijn Wijf en Kind'ren al,
Ick gae om een goe buyt te halen;
Als ick weer by u koom, dan sal
Ick alle man met Goudt betalen.

Van een Rijcke vreck.

Stemme: Oosterling! seyd' sy Oosterlingh.

1. *H*Oe zit ick hier in pracht en prael,
In Huys en Hof met groote Salen,
Met konst gebout, en al-te-mael
Versien, daer van de oogen stralen.
2. Mijn Kisten sijn van Kleeren vol,
Mijn Kassen zijn gepropt met Linnen,
Mijn Pack-huys is gevult met Wol,
Iae meerder als men kan versinnen.
3. Mijn Komfers sijn met Gout gepropt,
En Silver heb ick menigh-werven;
Soo 't goed mijn gierigheyt niet stopt,
Wat baet het Landt en alle Erven.

4. Ick suygh gedurigh aen de poot,
Mijn Schoor-steen wort niet swart van roocken;
't Is al een stuckjen Kaes en Broodt,
Want Kock-neef weet hier niet van koocken.
5. Mijn Kleeren proncken in de Kist,
En ick zit hier met slechte leuren;
Een ander wort wel op-gedist,
En ick verquist mijn tijdt met treuren.
6. Wat doe ick met mijn groote goedt?
Ick ben een Slaef van al mijn Have:
Een yeder stoot my met de voet,
En woud dat ick al was begraven.
7. Mijn Vrienden sien niet nae my om,
Sy dencken laet de baet-sucht loopen:
De Armen houden haer als stom,
Want nimmer is mijn Buydel open.

8. In somma, waer ick keer of ga,
Een yder soeckt met my te spotten;
De Ionges roepen my oock na,
Sie daar de vader van de Sotten.
9.Voorwaer ick ben van al mijn goet
Een rechte slaef, vervloeckt van veelen;
Want nacht en dagh ick sorgen moet
Voor brandt of Dief die 't mochte stelen.
10. 't Is langh genoegh aldus gekluyst,
Ick sal by menschen my begeven,
En gaen uyt vryen voor de vuyst,
Om met een goede Vrouw te leven.
11. Mijn Vrienden sal ick mee by-staen,
En oock den Armen niet vergeten,
Mijn Buren alle spreken aen,
Die honger hebben geven eten.

12. Wat is doch van soo vrecken aert?
Waer sal de gierigaert vernachten?
Al is 't met moeyt en sorgh vergaert,
Hy heeft daer van geen troost te wachten.
13. Mijn groote schat, mijn klinckend gelt,
Daer voor kan ick geen leven koopen;
En of men daer sijn troost in stelt,
't Sal in de doodt ons eens ontloopen.
14. 'k Heb met de Mol te ruymen tijt
Hier in het aerdsche stof gekroopen:
O Heer, my doch genadigh zijt,
U gunst-tresoor doet my odch open.

Droeve klachte over de doodt van Maerten Harpersz. Tromp,op den 10. Augusty 1653.

Stemme: Hoe wispelturigh is het Radt.

*D*Raeght rouw, Ghy die door Batoos klingh
Hier van sijn zaet zijt uyt gesprooten,
Draegt rou, al die in d'ommering
van Rhijn, en Wael, En Zee besloten,
U woon plaets

hout, romp goet en stout,
Haelt Godt van u by sijn genooten.

2. De doodt van den Manhaften Tromp
Hoort elck van groot en kleyn beklagen,
By oud' en jongh, hoe wijs, hoe plomp,
Sy alle 't pack van droefheyt dragen,
Want tot sijn doodt
Socht hy ons' noot
En droeve stant te onder-schragen.
3. Doch Vrienden, niet te seer bedroeft.
Sijn Ziel, schoon 't vleesch hier leyt begraven,
Geniet vol op wat sy behoeft,

Daer alle vroomen steers nae draven;
Want op de Zee
Gingh hy te Ree
By Godt in een gewenschte haven.
4. O groot en wijt-beroemde Tromp,
Hoe zit ghy nu in't al te brallen?
Al trof u hier een Looden klomp,
Noch is het saligh uyt-gevallen:
Want tot u loon
Hebt ghy de kroon,
Daer wy noch strijden voor de Wallen.
5. En ghy mijn lieve Burgery,
Keert u tot Godt, hy sal 't wel maken,
Al leydt het Scheepjen onder ly,
Hy zit aen 't roer voor ons te waken;
Al komt de Vloet

Ons te gemoet,
Noch sullen wy aen 't landt wel raken.
6. Kond' nu op 't Graf van desen helt
Met groote Letters sijn geschreven,
Hoe in hem was sijn ziel gestelt,
Wanneer hy die aen Godt soud' geven,
Dan sachmen klaer,
Wie dat hy waer,
Die stijdend' is voor ons gebleven.

Het Vader Onse.

Stemme: Een Jongh-vrouw die mijn hart door.

1. *O* Heer, ghy zijt door uwen Soon
Een Vader van ons al;
Ick sal my buygen voor u Troon,

Geef dat ick bidden sal:
Voor u is't dat wy knielen neer,
Als Kinders al gelijck:
Met siet van hier u macht en eer
Tot in u Hemelrijck.
2. Geeft dat u macht en Majesteyt
Van ons hier sy gekent;
Dat u gerechte goedigheyt
Mach blijven ongeschent:
Ia ins ons doen en laten t'saem
U goeden Geest doch stort,
Op dat, O Heer, van ons u Naem
Altijdt geheylight wort.
3. Ghy zijt een Koningh, dat 's u Naem,
Van 't eeuwige begin,
Scherpt u geboden ons al-t'saem

Hoe langhs hoe dieper in:
Smijt ons' en uwen vyand plat,
Maeckt dat hy voor u beeft,
Tot dat wy komen in de Stadt,
Al waer men eeuwigh leeft.

4. U wil, O Heer, die willen wy;
Maer geef ons oock de kracht,
Dat uwe wil in alles vry
Van ons mach sijn volbracht:
Ons eygen wil wy tegen staen,
Nae d'uwe wy ons spoen,
Geeft dat wy vlugh en veerdigh gaen,
Gelijck de Eng'len doen.

5. Geef ons een matigh onder-hout
Hier in dit Aerdsche-dal:
Al wort by ons met sorgh gebout,

Noch is het niemendal;
Want uwen zegen Heer alleen
Maeckt onse Velden groen;
Daer is geen mensch, jae oock niet een
Of heeft u gunst van doen.
6. O Heere, hebt met ons gedult
Om uwen lieven Soon,
Wy bidden u vergeeft ons schult,
Maeckt onse smetten schoon:
Geleydt ons door u goeden Geest,
Dat is ons herten bee;
Want die ons Vyand is geweest
Vergeven wy oock mee.
7. Ons doodt Vyanden schoolen t' saem,
En houden op ons wacht,
Geeft dat wy strijden in u Naem,

In ons en is geen kracht:
Iae maeck ons Krijgers in het Velt,
Die noyt haer selfs ontsien,
Dan sullen sy voor ons gewelt
Met schanden moeten vlien.
8. U is de macht en kracht alleen,
U is de eer daer van,
Ter Werelt vinden wy doch geen,
Die ons hier helpen kan.
Wy loven uwe Majesteyt,
En singen over-luyt,
U lof en naem moet sijn verbreyt,
En Amen ons besluyt.

Aen de ydele Ieught.

Stemme: Edel Karsouw.

O Sotte Ieught,
Die soo misbruyckt de tijden,
Die doch soo dierbaer staen:
Soeckt ghy in deught
Malkander te verblijden?
Neen 'ts daer verr' van daen:
Siet men 't soo niet gaen,
Als sy te samen komen,
Dat men recht veel sotheyt aen?
En 't wort in danck genomen.
2. O ydelheydt
Hoe zijt ghy in-gekroopen!
En by des Ieught wel meest.

Waerom verleydt
Door averechtse loopen
Ghy soo den Christen geest?
Ghy fenijnigh beest.
Elck loopt met groote schreden,
Even ofmen Godt niet vreest,
Tot alle ydelheden.
3. Soo is't gelaet,
En ydel de Gesangen,
En ydel haer gedacht,
't Is ydel preat,
En ydel al haer gangen;
Na ydelheden tracht
Elck by dagh en nacht
Geen tijdt en gaet verlooren,
Of men was in sijn geslacht

Tot ydelheyt gebooren.
4. Is ydelheydt
Wel waerdigh te beminnen?
Ey lieve segh my dat;
Want sy bereyt
Van buyten en van binnen
De sonde beter padt.
Och bedenckt eens wat
Ghy hebben sult te seggen,
Als de Heer u alles plat
Voor d'oogen neer sal leggen.
5. Komt dan by een,
Komt in de vrees' des Heeren;
Maeck niet, gelijck ghy placht,
Met u gemeen
Die ydelheden leeren:

Maer hem die Godt verwacht,
Sich voor sonde wacht,
En gaet op Godes wegen,
Soo sult ghy in u geslacht
Verkrijgen Godes zegen.
6. Laet ons den Heer
Steets heben voor ons' oogen
In ons' werck en al,
Op dat hy meer
Met liefde sy bewogen
Tot ons in't aerdsche Dal:
En hier nae soo sal
Hy ons sijn Rijcke geven,
Daer wy sonder alle val
Gedurigh sullen leven.

Aen de Musicanten.

Stemme: Van de tweede Carileen.

1. *K*Onst-beminners, komt vry voort,
Komt en singht met my een soet accoort,
Laet de kunst // Van u sijn dese gunst
Mee-gedeelt,
Dat ghy haer ter eer een deuntjen queelt:
Maer hier op let // Dat u tret // Sy geset
Nae de tucht,
Geef de ydelheyt de vlucht:
Pleeght de vreught // Dien in deught // U verheugt,
Singht soo uyt,
Dan behaeght my u soet geluyt.

2. t' Sa de tweede Karileen,
Stel de Lier, de Luyt, de Fluyt in een,

Met de Bas // En de Veel, houd van pas
Een goe trant:
Ghy de Quint, ghy Tenoor, ghy de Kant,
n ghy de Alt // Die bevalt // U gestalt,
En dringht door
Ick de laeghste stem sijn spoor
In sal gaen // Let op slaen // En vanght aen:
Benje klaer?
Dat 's u voor, komt en volgh my naer.

3. Hey! hoe aerdigh! 't is een lust
Om te hooren; want als d'eene rust,
d' Ander sprongh // Met sijn stem, als men songh
Re, mi, fa,
Dreunde noch een klare Echo na
't Is met een stip // Met een glip // Met een wip,
Op de slach,

Daer men niet van dwalen mach.
't Is een kunst // Die om sunst // Door de gunst
Vreughde geeft,
Aen de geen diese recht lief heeft.

Ackerde-Boontjes Musijck.

Op de Wijse: *Volgens de namen der Nooten.*

1. *K*Om hier mijn waerde Vrinden,
Die de, mu, mu, mu, Musijck bemint
La, la, la, laet u hier doch vinden
Die tot, le, le, leeren zijt gesint:
My dunckt ick sie u loopen,
Elck schick hem aen sijn stee,
'tSa doen u Boeckjes open,
Singh, la, fa, sol, fa, mi, re, mi, re, re.

2. Let op u Maet oock mede,
Een Snick, ste, ste, ste, stelt hier voor aen.
La, ci, ut, re, re, ut, re, re, re,
De ut, mo, mo, moet wat leger staen,
En Kruyst: dat's op geheven,
Niet wel een halve snee,
Om soetigheyt te geven,
Sing, la, fa, sol, fa, mi, re, mi, re, re.
3. U stem een toontjen hooger,
Mi, ut, re, ut, ci, la, ci, la, la,
Ma, ma, ma, maer de Bas gaet drooger,
En singht, la la, lager, ci, re, fa,
't Geluyt woelt door malkander,
Vol soete snijdingh mee,
Als d'een soo wel als d'ander
Singht, la, fa, sol, fa, mi, re, mi, re, re,.

4. Oock dient ghy wel te letten,
Of daer, pa, pa, pa, pa, Pausen staen,
Wa, wa, wa, waer een snick te setten,
Al eer, ge, ge, ghy meught singen gaen,
Fa, fa, fa, sol, la, fa re,
Hier set de maet fijn stee,
Gaet voort en singht dan mede,
La, la, fa, sol, fa, mi, re, mi, re, re.
.5 Een kruyste toon moet rijsen
Een ge, re, re, rechte derden-deel,
Ge ge, ge, gelijck, b, gaet wijsen,
Datse da, da, dalen moet soo veel.
't Accort sal het vernoegen,
La la, als stemmen twee
Of meer haer t'samen voegen,
La, la, fa, sol, fa, mi, re, mi, re, re.

6. A, b, c, d, e, f, g.
Dat maeckt, e, e, e, Octaef vol,
Da, da, da, daer van G, seyt sol,re,
De C, se, se, se, seght dan, ut, sol,
De, f, die wijst u, fa, ut:
Beduur treckt eerst van snee,
Dan spreeckt bemol, re, sol, ut,
La, la, fa, sol, fa, mi, re, mi, re, re.

Van een Boere Deken.

Stemme: O! Enchuyser Meysjes.

1. *H*Oe wy langer leven,
Heefter een geseyt,
Hoe men meer bedreven
Werdt in kloeck beleyt:

Want ons teere sinnen
Door een nieuw gesicht
Sietmen vaeck verwinnen
Door een klaerder licht.
2. Laest-mael quam ick treden
Op een seecker dagh,
Daer ick nae mijn reden
Vry wat wonders sagh:
Ick bestondt te vragen,
En men was bereyt,
Want nae mijn behagen
Kreegh ick strack bescheyt.
3. Nu om voorts te komen
Klaerder aen den dagh,
't Geen ick heb vernomen,
En met wonder sagh;

'k Sal u onder rechten
Na hun lien verklaer,
Want men gingh daer hechten
Lappen aen malkaer.
4. Doncker-paersen Laken,
En oock groen en blaeu,
Gingh men t'samen maken
Met roodt, wit en graeu,
Geel en grijs te samen,
Iae schier Sysatijn,
En na hun liens ramen
Soudt een Deken zijn.
5. Ick docht al die naden
Dat waer veel te slecht,
Maer door blijckens daden
Wierd' ick onder-recht:

Want men gingh het sticken
Met veel Zijden kleur,
Daer men niet kond' micken
't Lappigh Laken deur.
6. Want seer schoon en even
Sijn daer op gheset
Vogeltjes nae 't leven,
Met veel Bloemtjes net,
Krullen ende Stricken
Trocken deur malkaer,
Maer van binnen sticken
Waren 't allegaer.
7. Met dit slecht aen-schouwen
Kreegh ick stracks dees sin,
Dat veel menschen houwen
Vaeck haer boosheyt in,

Die seer schoon voor oogen
Schijnen voor het hooft;
Maer men wordt bedrogen,
Soo men haer ghelooft.
8. Oorlof dan hier mede,
Neemt mijn slecht gedicht
Aen met danckbaerheden,
't Is uyt lust gesticht.
Wilt de schijn-deught schouwen
Met haer schoone praet,
't Sal u dan niet rouwen,
Als het is te laet.

Van een Boer ofte Huys-man.

Op de Wijse: *O weeligh Amsterdam.*

1. *K*Omt hier Huys-luyden al
Met vreughden-rijck geschal,
Singht met my dit Liet,
Tot lof en eer van 't Landt,
Daer van ghy hebt verstandt,
Swicht voor niemandt niet.
2. Ick weet ghy zijt schier slaeu
Om dat de Stee-man raeu
Dickwijls u bespot:
Maer ghy op haer niet past,
Houdt doch in't klouwen vast,
Viert haer gantsch geen bot.
3. Stae vast gelijck een kluts,

En smijt haer op de muts
Koe-dreck ende slijck,
Die u verachten hier
Van wegen haer playsier,
Doch met ongelijck.
4. Komt tegen haer te Velt,
En toont u als een Helt,
Treck u Wapen an,
Met al u Ploegh geweer,
En slaet haer plat ter neer,
Lustigh als een Man.
5. Ick wenste dat de Stee
Den Huys-man liet met vree
Woonen in sijn Stulp,
En dat een yder dacht,
Van wien hy, nae 'k het acht,

Krijght de meeste hulp.
6. Was niet het groene Landt
Het eerste datmen vandt
Vol playsierigh groen?
Daer menschen ende Vee
Haer stracks vermaeckten mee:
Och waer waert gy doen.
7. Ghy seght, de Boer is plomp,
En datter in sijn romp
Gantsch geen wijsheyt steeckt:
Maer mist ghy hem in 't Velt,
Ghy waert genoegh gequelt;
Dus niet schimpigh streeckt,
8. Hy heeft soo wel verstant
Te trecken vrucht van 't Landt,
Als ghy Stee-man doet;

Hy Spit, hy Plant, hy Saeyt,
En het volwassen Maeyt
Hy in overvloet.
9. Komt dan, en geeft hem lof,
Van wien het eerst komt of
Wordet wijs, en ist
Dat ghy een Huys-man siet,
Veracht den selven niet,
Want hier dient geen twist.

Eyghen Wraeck-lust.

Stemme: *Hoe gheluckigh zijnse dan.*

1. *E*En nijdigh mensch, vervult met haet,
Ontsiet geen boose dade*n* 't sy groot hoe quaet,
Hy Vriend noch Vyand acht,

Als 't maer is in sijn macht,
't Moet wijcken voor sijn kracht,
't Moet wijcken voor sijn kracht.

2. Een saeck, een wonderbare saeck
Moet ick u hier verhalen, die voor eygen wraeck
In Hollandt is gheschiet,
Den Man en meld ick niet,
Sijn quade treken vliet.
Sijn, &c.

3. Een rijck en prachtigh Burger-man,
Krijgt scheel en raeckt aen 't Pleyten tegen and'ren an,
Hy kiest een Advocaet,
Heel kloeck en rijp van raet,
Die hem het stuck verstaet,
Die, &c.

4. De Rechter siet de saeck recht in,

Strijckt een rechtveerdigh Vonnis tegen sijnen sin,
Dees Man vol gramschap quaet
Op dese Advocaet,
Betaelt zijn doen met smaet,
Betaelt, &c.

5. Den Advocaet gaet nae de Kaegh,
Om met het Schip te varen nae des Graven-Haegh,
Dit siet de Man verstoort,
En seydt de Schipper voort,
Neemt hem niet binnen-boort,
Neemt, &c.

6. Want komen hem de stuypen aen,
Dat hy begint te rasen, 't is met u gedaen,
Want hy wordt soo verwoet,
Sie voorje watje doet,
Dat u geen quaedt ontmoet;
Dat, &c.

7. De Schipper seydt, danck heb mijn Vriendt,
Voor u goet-hartigh raden, by my onverdient.
Kom, Heerschap, loop om leegh,
En packje uyt de weegh
Of 't Zeyl geeft u een veegh,
Of, &c.

8. Hy leydt de Luycken strackjes toe,
Daer zit de Heer te kijcken, ick en weet niet hoe,
Hy roept wat dit beduyt,
Dat men de Luycken sluyt,
En hem niet laet daer uyt,
En, &c.

9. De Knecht en Schipper swijgen stil,
Dat valt hem seer verdrietigh tegen sijnen wil:
Hy roept geheel verstoort,
Koomt Mannen, koomt doch voort,

En helpt my op het boort,
En, &c.

10. Dit maeckt de Schipper seer verbaest;
De Knecht begint te seggen, hoor hoe dat hy raest,
Wat raedt gaet ons doch aen?
Laet maer de Luycken staen,
Of hy sal ons verslaen,
Of, &c.

11. Het is voor ons de beste raet,
Te brengen hem tot Leyden aen de Magistraet:
Dit hebben sy gedaen,
De Dienaers komen aen,
En sijn met hem ghegaen,
En, &c.

12. Iuyst komt sijn Vriendt hem in 't gemoet.
Wel hoe, seydt hy mijn Heer, wat is 't dat men u doet?

'Is door een boose raet:
Ey desen Man los laet,
Ick neem op my de daet,
Ick, &c.

Van de onghestadigheydt des Werelts.

Stemme: Adieu Europia.

1. *A*L wat dit groote rondt
Om-vat vergaet terstondt,
Het sinckt als in de grondt,
En loopt te niet
Besiet de Son in Maen
Aen 't hoogh gehemelt staen,
En alle Sterren aen // Een yeder vliet
Al draeyende om een effen baen;

Want onse Iaren,
Nae haer vergaren // Ten eynde gaen.
2. Daelt ghy u oogen wat,
Daer hebtge vier en nat
Door 't wolckigh mistigh padt,
De Donder schiet;
De Windt drijft gins en weer,
De Wolcken op en neer.
Hy toont hem als een Heer // Met sijn gebiet;
Waer door de Lucht al drijvende sweeft
Rondt om der Aerde,
Van grooter waerde // Daer door men leeft.
3. Hier in dit Aerdsche dal
Woonen de menschen al,
Wiens over groot getal
My wonder gaf,

Dat d' een geboren wort,
En d'ander weder stort,
Vermidts de doodt hem port // In 't nare Graf:
Hoe rijck hoe machtigh, hoe kleen van staet,
Geen mensch heeft voordeel,
Want des doodts oordeel // Haer alle slaet.

4. Al wat op Aerden leeft,
Al wat de Lucht door sweeft,
Al wat het water geeft,
Dat loopt of staet,
Het groot en kleyne Vee,
Het Paert, het Schaep, de Rhee;
En al 't gevogelt mee // Dat vlieght of gaet,
De Steur, de Salm, de Haringh, het Sout,
En wat wy wenschen,
Dient alle menschen // Tot onder-houdt.

5. Uyt dese swarte schoot
Veel vruchten komen voort,
Als Appels, Peeren groot,
De Rogh, de Weyt,
De Kool, de Peen, de Hop,
De Wortels dor van sop,
De Neut die in haer dop // Verborgen leyt:
Oock Moes-kruyt, Beet, Latou, Dragonschel,
Kos, Petersely,
Pry, Komsely // En pimpernel.
6. Noch vindt men tot vermaeck,
(Wat is 't een groote saeck?)
Meed, Suycker soet van smaeck,
Kaes, Boter, Melck,
De Oly vers en goet,
Die 't aenschijn blincken doet,

Mijn die het droef gemoet // Verheugt van elck:
Het Goudt, de Peerel, de Diamant,
Zyd', Wol, Katoenen,
Van alle fatsoenen // Vintmen in't Landt.
7. O! groot en eel gebou,
Wie van ons allen sou
U lof nae waerd en trouw,
Recht spreken uyt?
Nochtans is 't niet geraen,
Om u te hangen aen,
Want ghy moet haest vergaen.
Dies ik besluyt,
U te besitten als een vreemd man
En met mijn ooge
Te sien om hooge // Dat duren kan.

Herders-Liedt tot Bethlehem.

Stemme: Rosemondt waerje vliedt.

Hier is Gras voor ons Vee, Yeder maeck sijn
Hutjen ree, Om te houden wacht volgens onse plicht,
Tot dat de Son ons padt verlicht. 't Is gemack en lust
Voor een Herders Kindt, Die hem getrouw be-

*H*Ier is Gras voor ons Vee,
Yeder maeck sijn Hutjen ree,
Om te houden wacht volgens onse plicht,
Tot dat de Son ons padt verlicht.
't Is gemack en lust
Voor een herders Kindt,
Die hem getrouw be-

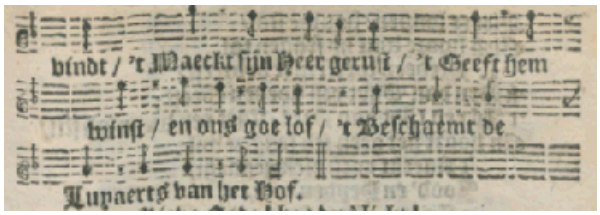

vindt,'t Maeckt sijn Heer gerust,
't Geeft hem winst, en ons goe lof,
't Beschaemt de Luyaerts van het Hof.

2. Lieve Godt! hoe dus licht!
Het verdonckert ons gesicht:
Wat wil dit doch zijn, in dees nare nacht
Dus helder, en soo onverwacht?
Hoe wil dit vergaen?
Wacht U Bethlehem,
My dunckt ick hoor een stem;
Komt Gods Dienaer aen,

Niet te loopen, houwe stal,
Elck hoore wat hy seggen sal.
3. Herders weest niet bevreest,
'k Ben van Godt een goeden Geest;
't Is een tijdt van Vree; staet een wynigh stil,
En hoort het geen ick seggen wil:
't Raeckt doch elck geslacht,
Iood' en Heyden mee,
't Is voor haer beyde Vree:
Want in dese nacht
Uyt een Maeght ter Werelt quam
De Vrede-Vorst van Davids stam.
4. Wat een vreught komt daer voort!
't Is een Goddelijck accoort:
Wat een groote Schaer uyt des Hemels Hof,
Singht haren Heer en Schepper Lof?

Eer die eeuwigh leeft,
Die den mensch bemint,
Door 't nieuw gebooren kindt,
Lof en danck hem geeft.
Daer mee streven sy om hoogh,
Verr'boven 's Hemels mantel-boogh.

5. Haestigh op, gae we voort,
Om te sien des Heeren Woort.
Ras dit hoeckjen om, hier in dese Stal,
Licht onse Heylandt wesen sal.
Hier hier leydt de Heer
In dees Voeder-back;
't Is soo den Engel sprack,
Lof en dobbel eer
Sy de Vader die ons geeft
Sijn Soon, waer door men eeuwigh leeft.

Klagende Moeders tot Bethlehem.

Stemme: *Neria ô! schoonste van u gheburen.*

1. *H*Oe bitter moest eens Rachel weenen!
Hoe droevigh was wel eer haer stant?
Wanneer haer Volck gevangen henen
Wiert wegh-gevoert in Babels Landt.
2. Om thien-mael seven Iaer te dwalen,
Verschoven van Godts Huys en Stadt:
Dees droefheyt is niet op te halen,
Daer Godes Volck bedruckt in sat.
3. Als na dees tijdt verloopen waren
Ses hondert Iaer en vijf daer na,
Komt Godes Soon hem openbaren
In 't Vleesch tot Belthlem Ephrata.
4. De Wijsen uyt den Oosten komen,

Om aen te bidden desen Heer,
En hebben schatten mee-genomen,
Die sy hem schencken t'sijner eer.
5. Dit klinckt Herodes in sijn ooren,
Ierusalem staet als verdooft,
Hy mach van desen Vorst niet hooren,
Of meent de Kroon valt hem van 't hooft.
6. Sijn Heydens hert met wraeck beladen
Geeft hem geen rust in desen stant;
Soo hy sijn boosheyt sal versaden,
Soo moet d'onnoosele van kant.
7. Dies hy zijn Dienaers heeft geboden,
Tot Bethlehem en daer omtrent
De Kinders van twee Iaer te dooden,
En al die jonger zijn bekent.
8. Terstont aen 't hacken ende kerven;

Ia selfs de Kind'ren van de Vorst,
't Moest al door hare handen sterven,
Soo in de Wiegh, als aen de borst.
9. O Rachel! weent, 't is tijdt van weenen,
Verheft u stem tot Godt u Heer;
Want 't bloedt loopt langhs de straten heenen,
U jonge jeught en is niet meer.
10. Ghy siet u teere Vrucht vernielen,
Geruckt, geslingert van u schoot,
Om aen een post of steen t'ontzielen,
O moordt, en schrickelijcke doodt!
11. Maer, ghy Herodes, meught wel vreesen,
U Heydens hert doet hier een quaet,
Dat van de Werelt wort mispresen,
En in Godts schuldt-boeck open staet.
12. O Vrede-Vorst en Hemels Koningh,

Hoe werdt u blijde komst beschreyt,
Regeer ons hier, op dat u wooningh
Voor ons sy in der eeuwigheyt.

Hemels Vreughde-sangh.

Stemme: Van de 8. Psalm.

1. *G*Hy wordt, O Heer, van my te recht gepresen,
Want niemandt is'er oyt soo hoogh geresen,
Die u ghelijckt, jae in het minste niet,
Al watter is is onder u ghebiedt.
2. Ghy zijt een Godt, wiens kracht geen mensch beschrijven,
Of vaten kan, die eeuwigh oock sal blijven,
Schoon 't al vergaet. Ghy zijt oock mildt en goet,
Want ghy het toont aen ons in overvloet.

3. Ghy hebt ons Heer, die waren af-geweken
Van u Gebodt, en lagen al versteken
Van u aen-schijn, het leven toe-gheseyt;
Daer bleeck wel klaer u groote goedigheyt.
4. En boven dat hebt ghy u Soon gesonden,
Die voor ons heeft de macht des doodts verslonden,
Waer toe hy heeft (hoe lief hy was en waert)
Sijn Bloedt gestort, dat ons van sonden klaert.
5. Sijn Bloet alleen maeckt ons van alle sonden
Geheelijck reyn, want waer sal sijn bevonden,
Wat anders kan ter Werelt sijn bedacht,
't Welck in Godts gunst den mensche weder-bracht.
6. Dit kond' niet doen nocht Engel uyt den Hemel
Noch macht van hier, of eenigh aerdsch gewemel;
Godts Soon alleen, van boven af-gedaelt,
Most komen, of ons schuld bleef onbetaelt.

7. Hoe lief, O Godt, hebt ghy u uyt-verkooren!
Dat ghy haer geeft u Eenige-gebooren.
En oock ghy Soon, hoe is u gunst soo groot!
Dat ghy voor ons u geeft tot in de doodt.
8. Vergeet dit niet, mijn ziel, hoe seer verdorven,
Dat Godes Soon, om uwe sond' gestorven,
In 't Graf geleyt, en weder op-gestaen,
Ten Hemel voer, om u oock daer t'ontfaen.
9. Maer looft den Heer, op hem stelt u vertrouwen,
Bidt hem als ghy hier zijt in swaer benouwen,
Houdt vast sijn Woordt, en wijck niet af ter zy,
Soo sal sijn Geest u eeuwigh blijven by.
10. Wilt doch, O God, mijn swack geloof vermeeren,
Geeft dat ick u gedurigh soeck te eeren,
Nae u bevel, geeft dat ghy ons ghebiedt,
Want buyten u sijn alle menschen niet.

Over het 3. Capittel, Vers 20. Van de Openbaringe Joannis.

Stemme: *Hoe legh ick hier in mijn Elende.*

1. *S*Iet hier de Heer des Hemels Koningh,
Siet hier een ware Mensch en Godt,
Siet hier de Bouw-heer van ons wooningh,
Siet hier de Heere Zabaoth,
Die staet aen onse deur te kloppen,
Laet ons de ooren niet toe-stoppen.

2. Hy roept, soo yemandt my sal hooren,
En open doen op mijne stem,
Die sal niet eeuwighlijck versmooren,
Maer ick sal komen in tot hem,
Ick sal mijn wooningh by hem maken,
En laten hem mijn goedtheyt smaken.

3. Dan sal ick houden Avondtmale
Met hem in mijnes Vaders Throon,
En hy met my in 's Hemels zale.
Ick sal hem al mijn schatten schoon
In volle maet uyt liefde schencken,
Soo dat hy als de Son sal blencken.
4. Och Heer, wat soudet met ons wesen,
Vergaeft ghy niet ons' euvel-daet?
Hoe is u gunst soo hoogh geresen,
Dat ghy ons noch soo gade slaet?
O Heer! hoe zijt ghy soo mildadigh,
Dat ghy ons noch wilt sijn genadigh.
5. Wy sijn geheel van u geweken
En dencken niet aen u Gebodt;
Men hoort doch niet dan boosheyt spreken,
In 't kort men leeft als sonder Godt,

Noch zijt, ghy Heer, soo mild en goedigh,
Dat ghy ons zegent overvloedigh.
6. Ghy alle, die dees gunst aen-schouwet,
Des Heeren reden doch aenhoort,
En maeckt dat ghy van 't quaet op-houwet,
Wilt haestigh open doen de Poort,
Laet u geen moeyte doch verveelen,
Alsoo hy klopt om u te heelen.
7. Want soo ghy hem laet staen daer buyten,
En uwe deur niet open doet,
Hy sal sijn Hemelrijck oock sluyten,
En stooten u in d'Helsche gloet.
Dus wilt hem vlijtigh plaetse geven,
Dan krijghje seker 't eeuwigh leven.
8. Leert u Geboden Heer, ons mercken,
Geeft doch het gene ghy gebiedt,

Wilt ons in 't recht geloof verstercken,
Want sonder u vermachmen niet:
Vergeeft ons onse schulden t'samen,
Door Christum uyt genaden, Amen.

Af-scheydt van de Werelt.

Op de Wijse: *Adieu Haerlem soeten-dal.*

*A*Dieu O Werelt met u schijn,
En die u dwaeslijck minnen;
Het moet nu eens gescheyden zijn,
Want ghy soeckt te verleyden mijn,
Die Christum draegh van binnen.
2. Ghy komt my met veel schatten aen,
Dat ick daer op sal bouwen;
Tot hoovaerdy komt ghy my raen,

En wilt dat ick sal gierigh staen,
Om yeder te benouwen.
3. Tot dronckenschap en over-daet
Soeckt ghy my steets te raden,
Door's Duyvels listigheyt seer quaet,
Want die gedurigh om ons gaet,
En soeckt de ziel te schaden.
4. Ons vleesch is oock al op de been,
En komt ons mee bestrijden,
Soo dat wy nimmer sijn alleen,
Want dees' partyen in 't gemeen
Staen steets aen beyde zijden.
5. Dus treck ick al mijn wapens aen,
Om tegen haer te vechten,
Die my hier soo benouwen gaen,
Ick salse met vertrouwen slaen

Uyt Velt met al haer Knechten.
6. Oock sal ick in 't geloove staen
Vast tegen mijn Vyanden,
Tot dat ick haer al heb verdaen,
En sy Velt-vluchtigh henen gaen
Verstrooyt in alle Landen.
7. Dan sal mijn ziele sijn verheught,
Dan sal ick vrolijck singen,
En roemen over hen met vreught,
Die my met lastigh ongeneught
Gedurighlijck bespringen.
8. Dan is voor my een kroon bereydt,
Die ick op 't hooft sal dragen,
En my van Godt is toe-geleyt,
Om dat ick hier vol trouwigheyt,
Mijn Vyandt heb verslagen.

9. Ghy menschen, wilt dan metter spoet
Godt bidden al te samen,
Als ghy op Aerden strijden moet,
Dat hy u altijdt bystandt doet,
Tot u verlossingh, Amen.

Nieuw-Jaers Liedeken.

Stemme: *Hoe legh ick hier in mijn elende.*

1. *W*Eest nu verheught, wilt vreught hanteeren,
In deughts vermeeren allegaer,
Verblijdt u in den Heer der Heeren,
En prijst sijn Naem in't openbaer;
Gedenckt eenpaer // Aen sijn genade.
In 't Nieuwe-Iaer // Vroegh ende spade.

2. Moet elck den Heer niet danckbaer loven,
Als wy aen-sien sijn goedtheyt al?
Siet hy niet uyt sijn Throon van boven
Tot ons hier in dit aerdsche Dal?
't Is immers klaer // Dus looft hem spoedigh,
In 't Nieuwe-Iaer // Want hy is goedigh.
3. Heeft niet sijn goedigheydt gebleken
In 't senden van sijn Soon bemint?
Die tot der Aerden is gheweken,
En wiert voor ons eens Menschen Kindt:
Ons schulden swaer // Draeght hy trouw-dadigh
In 't Nieuwe-Iaer // Prijst hem gestadigh.
4. 't is Christus die hier heeft geleden
Voor onse schuld' in sijn Lichaem,
Die onse sonden heeft vertreden,
En ons voor Godt maeckt aen-genaem.

Dus wiltte gaer // Sijn Naem belijden,
In 't Nieuwe-Iaer // En t'allen tijden.
5. Hy is ten hemel op-geheven,
Daer hy ten goede van ons is,
Om ons van daer sijn Geest te geven,
Dat wy het spoor niet liepen mis,
Want sijn Woordt waer // Leert hy ons krachtigh,
In 't Nieuwe-Iaer // Prijst hem eendrachtigh.
6. Van daersal hy eens weder-komen,
En Richter sijn in billickheydt,
En die hem hebben aen-ghenomen,
Voor die heeft hy sijn Rijck bereydt;
Soo dat sy daer // Met Godt verheven
In 't Nieuwe-Iaer // Eens sullen leven.

Mosis geboorte.

Op de Voyse: *Treurt Edel-huys Nassouw.*

1. *H*Oe vreemdt en ongesien,
't Kan evenwel geschien;
't Heeft voor ons tijdt gebleken:
En die'er acht op slaet,
Met recht daer van kan spreken,
Dat het aldus noch gaet.
2. Egypten tuyght dit klaer,
Want over meenich Iaer,
Is 't openbaer bewesen,
Hoe dat een Ionge Soon,
Verworpen en verwesen,
Stijght naest des Koninghs Kroon.

3. Als Pharo de Tyran,
Een wreedt bloedt-dorstigh Man,
De Vroe-moers heeft geboden
De Mannelijcke stam
Van 't Ioodsche Volck te dooden,
Als die ter Werelt quam.
4. Wist Godt door sijne handt
Het hert en kleyn verstant
Der Vroe-moers soo te buygen,
Dat Pharo in sijn list
Door haer doen en betuygen
Sijn gantsche oogh-wit mist.
5. In dese droeve dagh
Godt noch een middel sach:
Want Moses wordt gebooren,
Die naemaels als een Helt

Het Israël verkooren
In hare vryheyt stelt.
6. Hy hadd' een droef begin,
Men leyd hem neder in
Een Krib gemaeckt van Biesen,
Daer mede drijft hy heen,
Om 't leven te verliesen
met suchten en geween.
7. Doch was 't al-siende oogh
Bewogen tot mee-doogh,
Om 't Ionge Kindt te sparen:
Want als sijn Suster maer
Een weynigh stont te staren,
Quam Pharoos Dochter daer.
8. Dees preutse Maeght die siet
Dit Kribjen in het Riet,

En doet het vaerdigh open,
Daer vondt sy 't Ionge wicht
Met tranen-vloet bedropen,
En een bedroeft gesicht.
9. Dit is van Iacobs zaet
(Seyd' sy) dies haestigh gaet,
En laet een Voester halen:
Sijn Suster krijght het woort,
Die oock haest sonder dralen
Quam met sijn Moeder voort.
10. O wonderlijck bestier
Van Godt! want Moses hier
Krijght tot een Min sijn Moeder:
Soo brenght de Opper-heer,
Als een getrouw behoeder,
Om hoogh die lagh ter eer.

11. Dus stelt u hert gerust,
En scheyt in Godt u lust,
Hy is een troost in't lijden:
Die slechts nae hem toe-gaen,
Sal hy noch eens verblijden,
Hoe droef haer saken staen.

Noachs Arck.

Stemme: *Schoon lief wilt my troost geven.*

1. *A*Ls ick Godts wonder wercken
Wil aen sien en bemercken,
Soo staen mijn krachten stil:
Dat noyt en was voor desen
Roept hy, en't is in wesen,
Soo als hy 't hebben wil.

2. Besiet de eerste Werelt,
Hoe had hy die beperelt,
En voort-gebracht uyt niet?
Van alles overvloedigh
Voorsien, soo haest en spoedigh
Als hy het maer ghebiedt.
3. Godt Schiep den Mensch vol weelde,
Onsondigh, nae sijn Beelde,
En maeckt hem Heer van 't Vee,
Om sonder oyt te sterven
het Hemelrijck te erven,
Als hy sijn wille dee.
4. Maer laci! weynigh uren
Sachmen dees weelde duren,
De Mensch verlaet sijn Heer,
En geeft hem tot de sonden,

Daer leydt hy nu verbonden,
Aen Godes Volck ter neer.
5. Godts goedtheyt door 't aen-mercken
Van hare boose wercken
Neemt tegen hen een keer.
Dies sprack Hy in sijn tooren
Al watter is gebooren
Sal ick weer slaen ter neer.
6. Doch Noach was rechtveerdigh,
Dies Godt ter wrake veerdigh,
Sprack, maeck een vaertuygh ree;
Ick wil de Aerd' verdelgen,
En alle Vleesch verswelgen,
De Menschen met het Vee.
7. Ruym vijfthien hondert Iaren
Socht ick dit Volck te sparen

Voor haren droeven val:
Gaet heen, leert haer te same,
En dreyght uyt mijnen Name
Wat haer geschieden sal.
8. Godt heeft hem gaen ontfouwen
Hoe hy dit Schip zou bouwen,
Drie hondert ellen lanck,
En vijftigh breedt daer neven,
Oock dertich hoogh verheven,
Ter zijden een uyt-ganck.
9. Dies Noach valt aen 't bouwen,
De Dennen sietmen houwen,
De Kiel die maecktmen klaer:
Maer wilt ghy 't eynd' bemercken,
God, eermen rust van wercken,
Wacht hondert twintigh Iaer.

10. Doen gingh hy Noach thoonen,
Dat hy met sijn drie Soonen,
En haer vier Wijven mee,
Soud' in de Arcke treden;
't Gediert en Vogels mede
Die maeckten haer geree.
11. d'Onreyne twee te samen,
Maer alle reyne quamen
Een boven 't derde Paer,
Om door de Water-stroomen
Niet alle om te komen,
Als haer bevolen waer.
12. Godt gingh de Arcke sluyten,
Al die daer bleven buyten
Vergaen in 't kort met smaet;
Want siet des Af-gronts sluysen

Het Water lieten bruysen,
Tot d'Aerd' heel onder gaet.
13. Door Godes groot vermogen
Wordt dese Arck bewogen,
Daer was noch Roer noch Mast,
Noch Zeyl, noch Dregh, noch Touwen,
Om d'Arcke vast te houwen
Voor allen over-last.
14. Ses hondert Iaren even
Werdt Noach oudt beschreven,
Als hy die Reys aen nam:
Een Iaer en vijftigh dagen
Ginck hem dit Water plagen,
Al eer hy daer uyt quam.
15. Op Ararat ('t is wonder)
Die vijfthien ellen onder

Het Water had gestaen,
Set hem dees Arcke neder,
En Noach die is weder
Daer uyt op't landt gegaen.
16. Hy Offert Godt sijn Vader,
En danckte sijn wel-dader
Voor 't goedt aen hem gedaen,
Daer alder-hande Volcken
In grondeloose Kolcken
Te gronde sijn gegaen.
17. Godt troost hem oock genadigh,
En zegent hem wel-dadigh,
Belooft dat d'Aerd' voortaen
Niet meer en sal verdrincken,
Als aen de Lucht het blincken
Der Regen-boogh sal staen.

18. Doch Christus sal eens komen
Om tot hem alle vromen
Te nemen in sijn Arck:
Maer die hem hier niet vreesen,
Haer deel en plaets sal wesen
In het verdoemde parck.

Arbeydts-loon.

Stemme: *Het waren negen Soldaten.*

*H*Et heyligh Beelt bedorven door Adam voort gheteelt,
Most tot een straffe draghen
Te winnen suur met klaghen
Het Broodt voor sijn ghedeelt.
2. Dit kanmen nu bemercken, en hoe het eertijdts gingh;

Aensiet den eersten Spitter,
Al was hy een besitter
Van 't goud en alle dingh.
3. Dees last leyt op ons' leeden, en druckt de Man en Vrouw;
Dus valt'er geen beraden,
Die wil sijn buyck versaden,
Diens handt moet uyt de mouw.
4. Mijn Ouders en mijn Vrienden die hebben soo ghedaen,
En my soo onder-wesen
Oock Godts Woort laten lesen,
Daer men dat klaer vint staen.
5. Dies soch ick met behaghen al in mijn Ionghe jeught
Niet luy en leegh te loopen,

My selven te bedropen
Dat was mijns herten vreught.
6. Geen werck kan my verdrieten, ick ben daer in gerust,
Al krijgh ick moede leden,
Ick ben daer mee te vreden,
En singh eens op met lust.
7. Dan valt mijn doen te lichter, en acht het voor gemack:
Want op eens anders sweeten
Te drincken en te eeten
Dat stijft de bedel-sack.
8. 'k Loop op Godts dagh ter Kercken, maer alle daegh te gaen
Voor die sijn kost moet winnen,
Met Kuypen, Naeyen, Spinnen,

Dunckt my niet wel gedaen.
9. Begeert ghy Godes zegen in dese aerdsche tent,
Zijt kloeck in uwen handel,
En vroom in uwen wandel,
Tot hy die mildigh sent.
10. Nu ben ick oudt van Iaren, en leef op mijn gemack,
'k Heb Huysen, Landen, Renten,
Oock Waren om te venten,
Op 't Veldt en onder Dack.
11. Sal ick nu voor den Armen mijn handen sluyten toe,
Daer Godt my heeft bevolen
In stilte en verhoolen
Dat ick haer bystandt doe?
12. Ick ben als een Ontfanger van al mijn goedt en gelt,

Dat sal in't Oordeel blijcken,
Daer kleynen, grooten, rijcken
Al sullen sijn ghestelt.

Luyaerts Erffenis.

Stemme: *Komt wilt u spoeyen nae Bethlehem.*

IN mijne leden // Hoe friſs en ſterck/
Komt noch op heden // Geen treck tot werck/
Om wat te winnen // Heb ick geen luſt/
En in 't beginnen // Soeck ick de ruſt:

*I*N mijn leden // Hoe fris en sterck,
Komt noch op heden // Geen treck tot werck,
Om wat te winnen // heb ick geen lust,
En in 't beginnen // Soeck ick de rust:

Daer valt te slaven// Blijf ick van daen/
Als and're draven// Houd ick van staen/
En soeck het gemack// Doch niet aen de back/
Daer kan ick laven/ Mijn mage-sack.

Daer valt te slaven // Blijf ik van daen,
Als and're draven // Houd ick van staen,
En soeck het gemack // Doch niet aen de back,
Daer kan ick laven, Mijn mage-sack.

2. Ick weet van Sayen // Of Ploegens tijt,
Noch oock van Mayen // Als seer verblijt,
Mijn Buren voeren // Den Oogst van 't Veldt,
Dan moet ick loeren // De slaep my quelt.
Voor my te woelen // Des Somers heet,
Dan moest ick voelen // mijn eygen sweet,

Dat my niet en past // Want dit is een last,
Best mis te doelen // Die harde quast.
3. Om swaer te dragen // En dient my niet,
En veel te sagen // Is oock verdriet;
Die my komt spreecken // Om wat te doen,
Vindt my besweecken // En dapper groen:
Want al mijn vreughde // Wordt dan verdriet,
Die my verheughde // En sprack soo niet;
Sie ick een kloeck man // Die d'handen slaet an,
Van sulcke deughden // Sie ick dwars van.
4. Ick houd van pralen // Het gantsche Iaer,
En veel t' onthalen // Dan hier dan daer,
Een lecker leven // Dat is mijn sin,
Niet veel te geven // Om kleyn gewin,
Net in de Kleeren // Vroegh in 't gelach
By groote Heeren // Den gantschen dagh;

Soo langh dit wil staen // Sal 't alles wel gaen,
Maer licht kan 't keeren // Dan is't gedaen.
5. Die staet wil houwen // Met luttel gelt,
En hoogh wil bouwen // Op 't bolle Velt,
Vint hem bedroogen // Al eer hy 't gist,
't Is wegh gevloogen // Dat hy nood mist;
Dies moet ick sorgen // Dat mijn geluck
Van daegh of morgen // Verkeer in druck:
Daer van dat alree // Mijn hertje doet wee,
Die plach te borgen // Roept gelt geree.
6. Mijn goede Vrienden // sien van my af,
En mijn Beminde // Wort droef en straf;
Mijn lecker kluyven // Is gans verkeert,
Men backt geen struyven // Meer aen mijn Heert,
Geen Suycker-wijntjes // Geen rare Vis,
Geen Haes of Knijntjen // Komt op mijn Dis;

Mijn Kleedingh wort vael // mijn Beursjen is kael
En in mijn Spijntjen // Klinckt geen Reael.
7. Mijn Huys versleeten // Kan qualick staen,
Het Dack gespleeten // En heel vergaen:
De Kat en Muysen // Loopen van hier,
Daer ick moet kluysen // Met kleyn playsier,
Ick segh u heden // En klaegh oock dit,
Dat Franck mijn leden // Doorgaens besit,
En maeckt dagh aen dagh // Dat ick niet een slach
Van and're mede // Aenschouwen mach.
8. Nu moet ick suygen // Aen duym en poot,
Om te betuygen // Mijn hongers noot;
Nu moet ick sparen // Met groot verdriet,
Om te vergaren // En woud' ick niet:
Daer baet geen klagen // Die 't willens mist,
Mijn schoone dagen // Heb ick verquist,

Al voel ick verdriet // 't En schaet my doch niet,
't Is met behagen // Van my geschiet.
9. Maer ick sal moeten // Door groote noodt
Met and're wroeten // Om 't daeghlijcks broodt;
Dat sal oock wesen // De rechte daet,
Hy wordt gepresen // Die hier soo gaet:
Godt geeft zijn zegen // Hem die soo doet,
Loopt hem wat tegen // Het keert tot goet;
Hy stuurt door sijn handt // De Lucht, Zee, en Landt,
Sijn milde Regen // Verheught de plant.

Luy-Lecker-Landt.

Stemme: ***Volgens de Nooten.*** **Ofte,** ***Acker de Boontjes Musijck. Pag. 71.***

My luſt van hier te varen Na een ri/ ri/ ri/ ri
rijcke Kuſt/ Da/ da daer men niet weet van ſparen/
Ma maer altijt eet en drinckt na luſt: Daer waſſen
Fruyt en Boomen/ Schoon datſe niemandt plant:

*M*Y lust van hier te varen
Na een ri, ri, ri, ri rijcke Kust,
Da, da daer men niet weet van sparen,
Ma maer altijt eet en drinck na lust:
Daer wassen Fruyt en Bommen,
Schoon datse niemandt plant:

Wie wenscht dan niet te komen
In 't lie, lie lieve luyt- en lecker-landt.

2. Daer weetmen van geen wercken,
De luy luyste wordt daer meest ge-eert,
Lu, lu, lust u een braden Vercken,
Of wat an: anders wat ghy begeert,
De Waef'len aen de Boomen,
Men grijptse met de handt:
Wie soeckt dan niet te komen
In 't lie, lie, lieve luy- en lecker-landt.
3. Daer loopen Hasen, Knynen,
Patry, trysen Hoenders, Duyven mee,

Ge bra, bra, braden by dosijnen,
Met sa, sa, sa, saus en broodt geree;
Kunt ghy maer effen gapen,
Het valt u aen de Tant:
Gaet voort (en wilt niet slapen)
Nae 't lie, lie, lieve luy- en lecker-landt.
4. De Wijn loopt uyt de Boomen,
't Wa, wa, water Room en soete Melck;
Die ma, ma, maer van Goudt wil droomen,
Krijght geno, no noegh voor hem en elck,
Damast, Fluweel, en Kleeren,
Grof-greyn, en Gouden kant,
Men vint al sijn begeeren
In 't lie, lie, lieve luy- en lecker-landt.
5. Die in dit Landt wil komen,
Moet hem eer, eer eerst maken gereet,

Om vro, vro vrolijck sonder schroomen
Dat hy een be, be Bergh Bry door eet,
Drie Mijlen dich in 't meeten
Van d'een tot d'ander kant,
Als hy die heeft door-eeten,
Komt hy in 't lieve luy- en lecker-landt.

Hommelus Gasteryen.

Op de Wijse: *Sa Voer-man Job.*
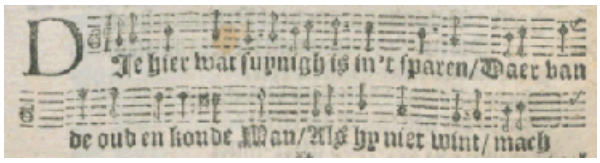
*D*Ie hier wat suynich is in 't sparen,
Daer van de oud en koude Man,
Als hy niet wint, mach wel af varen,

wel af varen / Dan soo een houdt men
weynigh van: Maer die syn goet ten besten
geeft / Bevindt dat hy veel Vrienden
heeft: Bevindt dat hy veel Vrienden heeft.

Van soo een houdt men weynigh van:
Maer die sijn goet ten besten geeft,
Bevindt dat hy veel Vrienden heeft:
Bevindt dat hy veel Vrienden heeft.

2. Die lustigh houdt van lecker smullen,
En nimmer sijne Gasten telt,
Maer alle weet de buyck te vullen,
Als hy die aen sijn Tafel stelt,
Die heeft de toe-loop al-te-mael

Tot aen sijn doodt, wordt hy niet kael,
Tot aen, &c.

3. Dit heeft aen Hommelus gebleecken,
Die maeckte dagh aen dagh goet cier,
En wist van krimpen niet te spreecken,
Maer van een glas vol Wijn of Bier,
Met lecker eeten op den Dis,
Voor elck die in 't geselschap is,
Voor elck, &c.

4. Een yeder soeckt na hem te hellen,
Want soo een Waert men selden siet,
De Buyck moet daer gedurig swellen,
En in 't gelach en schrijft men niet:
't Is al, sie daer een volle Kan,
De Waert die wint'er weynigh an,
De Waert, &c.

5. Laet ons te saem eens vrolijck singen
Ter eeren van dat soet gelagh,
En lustigh met malkander springen,
Van nu tot aen den lichten dagh:
Want hier en past nu geen getreur,
Te meer de Meester ons gaet veur,
Te meer, &c.

6. Komt (seyt hy) Gasten wilt niet swichten,
Ghy zijt my alle lief en weert,
Die best de Kroes weet op de lichten,
By my het minste gelt verteert:
Want ick heb Fortunatus beurs,
Ten kost u Mantel, Broeck, noch Keurs,
Ten kost, &c.

7. Sa Speel-luy, wilt een deuntjen speelen,
Kom maeck voor ons een soet accoort,

Stel Luyt en Fluyt, en Bas en Veelen,
Te saem in een, soo dat behoort:
Want dit geselschap is het weert,
Sy slapen selden aen mijn heert,
Sy slapen selden, &c.

8. Maer Hommelus die moet eerst scheyden,
De doodt die roept hem aen de Poort:
Komt, Vrienden, wilt my nu geleyden,
Ey komt, en gaet wat met my voort,
De tijdt gebiedt my nu te gaen
Dit droeve padt, blijft doch niet staen,
Dit droeve, &c.

9. Maer neen, sy alle staen te dralen,
En seggen, dat en past ons niet;
't Is maer alleen om u te halen,
Wy houden ons uyt dit verdriet,

Ghy meught in Vreed' wel heenen gaen,
Wy blijven hier, en daer van daen,
Wij blijven &c.
10. Dit is de danck voor al sijn gaven,
Hy krijght van haer des Werelts loon,
Of hy haer dickmael plach te laven
Die Vriendschap achten sy geen boon:
Als hier het geven is gedaen,
Dan sietmen vaeck de Vrienden gaen,
Dan sietmen vaeck de Vrienden gaen.

Van de Wereltsche ongemacken.

Op de Wijse: *Hoe legh ick hier in mijn Elende.*

1. *D*Ie lange Iaren heeft gaen doolen
In vreemde Landen wijt en breet,

Die siet 't geen was wel eer verhoolen
Nu klaer en bloot met goedt bescheet;
Die weet van stuyckelen en vallen
By alle menschen veel te kallen.
2. Soo oock een man die veele dagen
In dese Werelt heeft geleeft,
En hoeft een ander niet te vragen,
Wat loon sy aen haer Dienaers geeft;
Die weet met hoe veel moeyt en sorgen
Men komt van heden tot den morgen.
3. Begint hy van sijn Kindtsche tijden,
Daer vindt hy niet als enckel spel,
Als loopen, jagen, springen, rijden,
En kooten, stuyten met de bel,
Dan hoepen, buytelen, en slagen,
Maer School-gaen kan hem niet behagen.

4. Wort ghy een Iaer thien twalef ouder,
Dan moetmen op een Ambacht gaen;
Dit is een last op menigh schouder,
Dat alle man niet kan verstaen:
Dus krijghtmen veel bedroefde sinnen,
Eer elck sijn kost hier weet te winnen.

5. Men kan sich pas ten nausten redden
Of stracks soo looptmen na de Trouw,
't is soete lief, en koom te bedden,
Iord heeft een Man, en Gijs een Vrouw:
Dan sochtmen vaeck met droeve kaken
Hoe datmen aen de kost sal raken.

6. En leeftmen tot de veertigh Iaren,
Dan heeft men vaeck een groot gesin,
Dan is 't geen tijdt van veel te sparen,
Want't geen men heeft dat demptmen in:

Oock kan het menighmael gebeuren,
Dat d'Ouders om de Kind'ren treuren.
7. En komt men tot de vijftigh treden,
Dan staetmen op de hooghste trap;
En 't sestigh daelt al na beneden,
Dan worden sin en krachten slap,
't Gehoor verdooft, de oogen stralen,
Dat eertijds rees moet dan weer dalen.
8. Maer komt ons seventigh bekruypen,
Dan neemt de mensch geweldigh af;
Met tachtigh Iaren gaet hy sluypen
Van hier in't nare duyster graf:
Daer moet sijn Lichaem soo langh leggen
Tot Christus komt het oordeel seggen.
9. Wel saligh is u staet bevonden,
Hebt ghy dees Iaren wel besteet;

Hebt ghy gehaet de snoode sonden,
En Godes groote naem verbreet:
Dan heb ghy namaels niet te schromen,
Als ghy voor 't groot gerecht sult komen.

Een Christelijcke Schip-vaert, na ons Vader-landt.

Stemme: *Een Jonck-vrouw die mijn hart door wont.*

1. *A*L die tot varen is gesint,
Vervoegh hem in de Boot;
Ons Schip dat heeft al voor de wind:
Komt vry soo kleyn als groot,
Kom Man en Wijf, en Kinders mee,
Begeeft u van de Strandt;
Al gaet het door de woeste Zee,
Wy komen haest aen Landt.

2. Kom haestigh, en zijt wel gerust,
Elck toon hem als een man;
Wy gaen na d'alder-beste Kust,
Diemen bedencken kan;
Wy zeylen nae een Koninckrijck,
Dat eeuwigh sal bestaen;
De vroome hebben daer haer wijck,
En sullen niet vergaen.
3. Ons Schip is sterck en mooy gebout
Van een goet Timmer-man;
Het ruym is Kostlijck of-gestout,
Meer als men dencken kan,
Tot noodruft en oock tot vermaeck,
Wat ziel en lichaem hoeft,
Ick bid u ('t is een groote saeck)
Stap in, niet langer toeft.

4. Ons Masten, Stengen, Raes, sijn sterck,
De Zeylen sijn oock goet,
Soo Anckers, Kabels en Tou-werck,
Daer men op rusten moet:
Ons Vlaggen waeyen openbaer,
De Zee-brief madckt ons vry,
Daer mee betoonen wy van waer,
En wat ons handel sy.
5. Ons Loots spant boven al de fleur,
Ons Stuurman die is goet,
Dies raken sy in geen getreur,
Wat klip haer oock ontmoet:
Sy hebben Diep-lood, Boogh en Kaert,
Haer Peyl-kompas is kant,
Om soo een groot en verre vaert
Te doen nae 't Vader-landt.

6. Maer, Vrienden, beelt u dat vry in,
Dees Reys heeft veel verdriet;
Dan is de Windt niet nae ons sin,
Dan dient de Stroom ons niet,
Dan moet de Pomp gedurigh gaen,
Dan is 't een storm in Zee,
Dan breeckt de Fock, dan de Besaen,
Dan gaet het Ancker mee.
7. Al is ons Schip-vaert vroom en wel,
Ons wandel trou gestelt,
Noch hebben wy Vyanden fel,
Die ons doen aen gewelt,
Sy soecken ons met Schip en Goet
Te brengen in 't verdriet:
Maer al haer rasen, hoe verwoet,
En kan ons schaden niet.

8. Want onse opper-reeder geeft
Ons Wapens meed' aen-boort,
Daer voor een der schrickt en beeft,
Als hy die siet of hoort:
't Sy Iood, of Moor, of Mahomet,
Of een onrusten Christ,
Wort maer ons scherp op haer geset,
Ten eynden is de twist.
9. Waeck maer getrou op u quartier
Ten eynde van de vaert,
Versuym geen tijdt by Wijn of Bier,
Noch al te suynigh spaert;
Klim aen de Stengh, en sie voor uyt,
Of sich geen Landt op doet;
Want die tracht nae een goede Buyt,
Met yver soecken moet.

10.Ick sie de Wal van ons aen ly,
Ick sie het schoon Paleys,
Stuur dese Haven niet voorby,
Dan hebben wy de reys.
Op Mannen, op, en danckt ons Heer,
Sijn lof en prijs hem geeft,
Die ons tot saligheyt en eer
Al hier geholpen heeft.

Noodige gedachten voor een goedt Christen.

Stemme: *O Jonge Jeught niet als het Vee.*

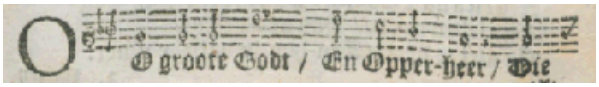

O O groote Godt, En Opper-heer,

's Hemels slot Bewoont met Majesteyt/
Wiens pracht en staet Ons' oogh al veer
Te boven gaet ; Wiens lof en eer
Sal blijven tot In alle eeuwigheyt.

Die 's Hemels slot // Bewoont met Majesteyt
Wiens pracht en staet // Ons' oogh al veer
Te boven gaet; Wiens lof en eer
Sal blijven tot // In alle eeuwigheyt.

2. Dit heyligh deel // Was ons bereydt,
Als wy geheel // Bewaerden onsen staet,
Als elck na 't woordt // Van hem geseyt,
Sijn leven voort // had aen-geleyt,
En niet te veel // Aen-hoorde valsche praet.

3. Maer laci och! Wat broeder endt!
Des Slanghs bedrogh, En onse boose lust,
Maeckt dat de Heer Ons soo niet kent,
Maer vindt veel eer Geheel geschent;
Daer by komt noch Een rusteloose rust.
4. Wie van ons kent Het recht padt?
Om ongeschent Den Hemel in te gaen?
Niet een van al In dese Stadt
Verschijnen sal, Al loopt hy sat,
Als die hem went Op Christum vast te staen.
5. Wel aen dan, gaet Tot desen Helt,
Neemt geen beraet: Wat hy is u een wijck,
Loopt niet nae 't Oost Of West met gelt,
Hier is de troost, Hy met gewelt
Den strijt aen-vaet Voor u, en 't eeuwigh rijck.
6. Al valt de reys Vol ongemack,

Met swaer gepeys, En menigh droeve traen,
Hout goede moet, Dit lastigh pack
Wort haest vergoedt, in 't Hemels vack
Sal 't nietigh vleys De geest niet tegen staen.
7. Weest dan gerust, Voldoet u plicht,
En loopt met lust Ten eynde van de baen:
Die d'Hemels kroon Heeft in 't gesicht,
Ontsiet geen hoon, Sijn wegh valt licht,
Als wel bewust Na 't saligh eynd te gaen.

Geestelijck Compas.

Stemme: *Polephemus aen de Strande.*

1. Schippers die om verre varen,
Door de baren,
Met haer Schepen rijck gelaen:

Hebben Caert, Compas, en Boogen,
Steets voor oogen,
Om niet buyten 't spoor te gaen.
2. Kan een kleyne schat dees mannen
Soo in spannen,
Wel hoe stellen wy ons aen?
Om des Werelts woeste baren
Door te varen,
En nae 't Vader-landt te gaen.
3. Wilt voor eerst de Werelt haten,
En verlaten,
Schout haer ydelheyt en vreught:
Onrechtvaerdigh goet laet varen,
En in 't sparen
Doet den hongerigen deught.
4. Ydelheyt en snoode rancken

Wilt af dancken,
Pracht en prael stoot met de voet,
En noch duysent snoode sonden,
Loose vonden,
Die men al verlaten moet.
5. Godt en oock sijn Ouders eeren;
Oock verkeeren
By die vroom sijn van gemoet;
Christi Dienaers vlijtigh hooren,
En na-spooren
't Geen men doen en laten moet.
6. Laet ons altijdt Godes Wetten,
Voor ons setten,
Tot een spiegel en lanteern:
Daer ons' leven nae te schicken,
En te micken,

7. Wilt u Doop te recht beleven,
En begeven
U ten Heyligh Avondtmael:
U geloove tracht te stercken
Met goe wercken,
Tot ghy komt in 's Hemels zael.
8. Om dees krachten te verkrijgen,
Wilt niet swijgen,
Maer bidt yverigh uwen Godt,
Dat sijn Geest in u mach wercken
En u stercken
Te volbrengen sijn Gebodt.
9. Die soo voort gaet al sijn leven,
Sal verheven
Worden in des Hemels Hof,

En met alle Hemelingen
Altijdt singen
Godes eer en Christi lof.

Dagh des Doodts.

Stemme: *Daer was een fraey rijck Borgers Kindt.*

1. *M*Yn waerde Vrouw, bedenckt met my,
Hoe Godt ons heeft gezegent;
Ons Kind'ren staen hier op een ry,
Die heeft sijn gunst beregent
Met gaven overvloedigh,
Sy zijn gesont, voorspoedigh,
Iae oock veel meer, Als ons' begeer
Kan wesen van den Heer.

2. Ons' Kamers proncken tot de top,
Van datmen kan versinnen
Ons' Kassen geven volheyt op
Van Wollen en van Linnen:
De Kelder mach wel spreecken
My komt geen dingh t' ontbreecken,
Want Boter, Wijn, Visch, Vleys, Asijn,
En Bier vindt ghy in mijn.
3. De Geldt-kas roemt meer als gemeen
Van al haer ronde Schijven;
Van al ons Vrienden mach'er geen
(In rijckdom) by ons blijven.
O Heer, laet ons u gaven
Niet maecken tot haer slaven;
Geeft dat u goet Ons dienen moet
Tot salige voor-spoet.

4. Daer wort geklopt wie mach daer zijn?
Ey Liefste gae nae beuren:
Hoor lieve Man, doet dit voor mijn,
Ick ben geheel vol treuren.
Kom, ick sal selver loopen,
En doen de deur eens oopen.
Segh wie klopt daer? Wat is de maer?
Wat wilje, en van waer?
5. Ick ben de Doodt, verstaeje wel,
En meen niet langh te dralen.
Wie soeckje hier? Doet open snel,
Om u van hier te halen.
Kom in, ick moet u spreecken,
Licht sijn 't maer loose treecken:
Ick ben bereyt, Toon klaer bescheyt,
Of dit u Meester seyt.

6. Ghy hebt voor desen wel gefaelt
Hiskias kan 't gewagen,
En Enoch is u oock onthaelt,
Elias op een Wagen:
Veel, die ghy naemt het leven,
Moest ghy eens weder-geven,
Het nare Graf Wist daer wel af,
Als Christus u begaf.
7. Sie daer, ick toon mijn volle macht,
Hebt gy hier nu wat tegen?
Neen ick, maar ghy komt onverwacht,
En voor my niet gelegen:
Ghy dient noch wat te beyden,
Ick kan soo haest niet scheyden;
Gun noch een Iaer, Tot dat ick maer
Mijn reeckeningh heb klaer.

8. Ghy hebt noch maend, noch dagh respijt,
't Is nu u uur van scheyden.
O Godt, my doch genadigh zijt,
U Geest laet my geleyden;
Heer, wilt u mijns ontfermen,
Verhoort het droevigh kermen
Van uwen Knecht, Bewaert mijn recht
In 's doodts bedroeft gevecht.
9. Voor u stae ick vol schulden groot,
Voor my gemaeckt tot heden;
O Heer, wil in dees laetste noot
Met my in't recht niet treden:
Mijn hoop en mijn vertrouwen
Is op uw' Soon te bouwen,
Die al mijn schult Heeft met gedult
Betaelt, en al vervult.

10. Adieu mijn Vrouw, en Kind'ren mee,
Adieu, wy sullen scheyden;
Leeft met malkaer in rust en vree,
Godts Geest wil u geleyden;
Houdt Godt altijdt voor oogen,
Dan sal hy u verhoogen,
En brengen al Uyt 't tranen-dal,
Daer ick nu voor-gaen sal.
11. Kom Doodt, 't is hier al af-gedaen,
Ick heb u niet te vreesen,
Door u sal ick nu over-gaen
Om eeuwigh wel te wesen.
Mijn droefheyt zijn mijn sonden,
Mijn troost sijn Christi wonden,
Mijn saligh deel is by geheel,
Mijn ziel ick hem beveel.

Doode in't Graf.

Op de Wijse: *Hoe legh ick hier in mijn Elende.*

1. *D*Us langh heb ick de Aerd' betreden,
Snel sijn mijn Iaren heen gegaen:
Nu legh ick in haer schoot beneden,
Het nare Graf heeft my om-vaen;
Hier legh ick tot een spijs der dieren,
Die door mijn gantsche leden swieren.

2. Hier legh ick, komt wilt my aen-schouwen,
Hier legh ick sonder gelt en goet:
Hy is een dwaes, die meynt te bouwen
Op 't geen hy eens verlaten moet:
Hier legh ick, en sal weder-komen
Tot Aerd', daer van ick ben genomen.

3. Hier legh ick nu alleen ter zijden,
Mijn Vrienden dencken niet om my;
Die ick wel eer placht te verblijden,
Die komen my in t' Graf niet by:
Maer als de Doodt haer port te sterven,
Dan moeten sy dees plaets be-erven.
4. Al legh ick hier seer wijt verschoven,
t' Is voor het Lichaem maer alleen;
Mijn ziel is by mijn Godt hier boven,
Daer meed' ick wederom ver-een:
Als dit verderflijck is vergangen,
Dan sal ick eerst dit deel ontfangen.
5. Ick heb voorwaer gantsch niet te klagen,
Want 't is oock mijn Voor-ouders lot
Hoe Rijck, hoe Wijs, hoe Oudt van dagen,
Iae Christus ware Mensch en Godt,

Het Graf oock hebben moeten erven,
En oock die nae my sullen sterven.
6. Ick wil op mijnen Godt bertrouwen;
Want dese oogen sullen klaer,
Mijn Salighmaker noch aenschouwen;
En dese Huyt sal eens hier naer
Noch wederom mijn vleesch bekleeden,
Schoon 't al nu is tot stof vertreden.
7. Die wel doet, sal voor 't Graf niet vreesen,
Ons Lichaem wordt hier maer gezaeyt,
En 't sal daer nae verheerlijckt wesen,
Dan wordt d'onsterflijckheyt gemaeyt,
't Verderffelijck wordt hier gegeven;
Om onverderffelijck te leven.
8. O! Heere Iesu, wilt doch komen,
Verlos my uyt dees leege stant,

Dat ick mach worden op-genomen
Daer boven in mijn Vader-landt,
En weder met mijn ziel versamen,
Om eeuwigh u te prijsen, Amen.

Laetste Oordeel.

Stemme: *Soo dickmael als ick werdt gedreven.*

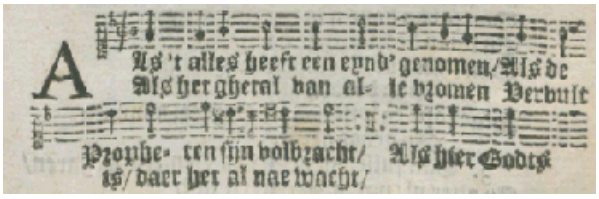
A
As 't alles heeft een eynd' genomen/Als de
Als het ghetal van al- le vromen Vervult
Propheten sijn volbracht/ Als hier Godts
is/ daer het al nae wacht/

*A*Ls 't alles heeft een eynd' genomen,
Als de Propheten sijn volbracht,
Als het ghetal van alle vromen,
Vervult is, daer het al nae wacht,
Als hier Godts Kerck heeft uyt-gestreden
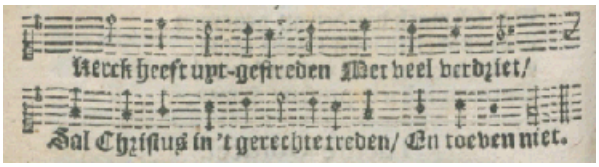
Met veel verdriet,
Sal Christus in't gerechte treden,
En toeven niet.

2. Dan sal hy als een Heer der Volcken
Verschijnen, en als Rechter staen,
Dan sal hy komen in de Wolcken,
En laten de Basuyne slaen,
Dan sullen de Trompetten brommen,
Ghy dooden al,
Staet op, en wilt voor 't Oordeel kommen
In groot getal.
3. Dan sullen stracks des Hemels Scharen,
In aller yl, nae 's Meesters last,

De booden van rontom vergaren,
En stellen haer daer naeckt en vast:
Voorts sal de Heer sijn groote Boecken
Dan open slaen,
En op het naust gaen onder soecken
Hoe 't is gegaen.
4. Hy salse alle by haer namen
Aen-spreecken, sonder onder-scheyt;
En haer haer doen en laten t'samen
Voor stellen in rechtveerdigheyt;
Hy sal sijn uyt-verkoorne stellen
Ter rechter-handt;
Maer d'and're moeten als Rebellen
In lager standt.
5. De Schaepjes aen sijn rechter zijde,
Die sullen hooren al-gelijck,

Komt hier ghy mijn gebenedijde,
Be-erft dat eeuwigh Koninghrijck,
Daer toe u Godt heeft uyt-verkooren
Van eeuwigheyt;
Wie soud' niet wenschen om te hooren
Dit goedt bescheyt.
6. Maer tot de Bocken, die versteken,
Verschoven staen ter slincker zy,
Sal hy in sijn gramschap spreken,
Gaet ghy vervloeckte wegh van my;
Ghy sult mijn vreughdigh aen-schijn derven
Met groot verdriet,
En uwen Worm en sal niet sterven,
Noch gaen te niet.
7. De boose willen dat niet weten,
En achten dat maer rasery,

't Is laet ons drincken, laet ons eeten,
Met dese tijdt is't al voorby:
Nu sijn de daegen als voor-leden,
Soo goedt soo quaet,
De Heer en siet niet wat beneden
Al omme gaet.
8. Ghy dwase, stelt u dit niet vooren:
Hy die de oogen ooren maeckt,
Soud' die niet sien, en oock niet hooren,
Die nimmer slaept, maer altijdt waeckt;
Wiens wijsheyt alles kan door-gronden,
Oock 's menschen hert;
Hoe boos en op-gepropt van sonden
't Bevonden wert.
9. Staet ons dit alles te verwachten,
Gelijck het in der waerheyt doet,

Laet ons de sonden dan verachten,
En jagen altijdt nae het goedt:
Lat ons nae Godt van herten vragen,
En doen sijn raed,
Dan sal hy meed ons swackheyt dragen
Door sijn genaed.
10. O! Heere Godt, verhoort ons smeken,
Wy bidden u, hebt doch gedult
Met onse sonden en gebreken,
Vergeeft ons onse sware schult:
Regeer ons door u Geest genadigh,
Maeck ons bereyt
Te prijsen uwen naem gestadigh
In eeuwigheyt.

Eeuwigh Leven.

Op de Wijse: *Wel op wel op ick gae ter jacht.*

1. *W*At heb ick menigh droeve traen,
Suure tochten uyt-gestaen?
Maer nae lijden
Komt verblijden,
Nae het suur komt nu het soet,
Dat Ziel en Lijf verheugen moet.
2. God heeft mijn Lichaem uyt het stof
Op-geweckt tot sijnen lof,
Ongeschonden
Vry van sonden,
Vlugh en veerdigh over al,
Dat eeuwighlijck soo blijven sal.

3. Nu is de vreughde gantsch volmaeckt,
Godt, die voor de sijne waeckt,
Heeft mijn leden,
Die beneden
Sijn vergaen, oock het gebeent
met mijne ziel nu weer ver-eent.
4. O! Heyligh, heyligh, heyligh Heer!
U sy alle prijs en eer,
Dat u Name
Van ons t'same
Werde lof en danck geseyt,
Van nu tot in der eeuwigheyt.
5. Hoe heerlick is ons erf en lodt,
Dus te woonen by ons Godt,
Sonder lijden,
Of benijden,

Vol van vreught, en vry van pijn,
Waer van oock noyt een eynd sal zijn!
6. Hier hoeft geen Son noch Mane-licht,
't Heyligh Lam geeft ons gesicht,
Ster noch stralen
Hier niet dwalen,
Iaer noch Maent men hier oyt sach,
Hier achtmen duysent Iaer een Dagh.
7. Hier vreest men Vyand noch verdriet,
Al dat gespuys en komt hier niet:
Wie kan seggen,
En uyt leggen,
Het vermaeck van desen staet?
Dat ons al verr' te boven gaet.
8. Geen ooge schout dees' vreughd recht aen,
En geen oor kan die verstaen,

Ons' gedachten
't Niet en achten,
Wat een staet en heerlijckheyt
Godt voor sijn Kind'ren heeft bereyt.
9. Och! hadden zy, die hier beneen
Leggen knerssen met geween
Op haer tanden,
't Harer schanden,
't Leven beter aen-gestelt,
Dan wierden sy soo niet gequelt.

Wreede daedt van de Engels-man in't Vlie, en op Wester-Schellingh.

Stemme: Hollandtsche Batavieren.

Wanneer men heeft geschreven Net sesthien
hondert Jaer En ses-en sestigh even / In Oogst-
maent twintigh klaer / Heeft men den Engels-man/
Verwoedt sien komen an In 't Vlie met

*W*Anneer men heeft geschreven
Net sesthien hondert Iaer
En ses-en-sestigh even,
In Oogstmaent twintigh klaer,
Heeft men den Engels-man,
Verwoedt sien komen an
In 't Vlie met groot gewelt,

Gelijck hier wort vertelt.

2. Haer groote macht van Schepen
Braveerde voor ons Strandt,
Sy meenden ons te slepen
Nae 't Rijck van Engelandt.
Ons Landt was doen in roer,
De Koop-man, Stee-man, Boer,
En yder was ontstelt
Van wegen dit gewelt.

3. Een deel van hare Schepen
Seyld' voort tot op de Ree,
Daer sy wel haestigh grepen
Van ons' Koop-vaerders mee:
Haer Branders spoogen vyer,

Dat maeckte groot getier,
En alle man verbaest,
Elck vluchte met der haest.
4. Maer zy, om quaet te stoken,
Al in waerd zeylden aen,
Den brandt en 't vreeslijck smoken
Kond' nauw een Schip ontgaen:
Tot Schieringhs hals omtrent
Haer boosheyt wierdt bekent,
Dies hondert door haer handt
En dertigh sijn verbrandt.
5. Haer trots gemoet hoovaerdigh,
Van boosheyt noch niet moe,
Zeylt, jae noch min mee-waerdigh,
Nae 't Wester-Schellingh toe:
Daer Roeyen sy aan Landt,

En steecken in de brandt
Vier hondert Huysen groot,
Dat alle man verdroot.
6. Seer droevigh sach men vluchten,
Soo man als Wijf in Duyn,
Al schreyende, vol suchten,
Hoe jongh of kael van Kruyn,
Haer gelt en goed was Buyt
Voor den verwaenden guyt;
En 't geen hy niet begeert
Wordt door het vyer verteert.
7. Wilt Godt het sal verkeeren:
Want soo een boose daet
Sal hy haer noch verleeren,
En straffen sulcken quaet.
Als wy het vuyl bedroch

Verlaten, en sy noch
In boosheyt boven staen,
Dan sal sijn handt haer slaen.
8. Dit is oock soo bevonden,
Als pas een Maendt daer an
Tot Londen sijn verslonden
Wel veertigh duysent van
haer Huysen groot en kleyn,
En tachtigh Kercken reyn,
Door ongehoorden brandt,
Tot straf van Engelandt.
9. Soo kan Godts gramschap branden
Vermidts een quade daet;
Soo straft hy Stadt en Landen,
Als men sijn Wet versmaet;
Hy siet geen Koningh aen,

Noch Vorst noch Onderdaen;
Wie hem tot boosheyt wendt,
En blijft niet ongeschendt.

Willige Armoedt.

Op de Voyse: *Lieve Dochters vol van Jeughde.*

*T*Reusel soud' soo garen Trouwen,
Maer sy weet seer weynigh raet,
Want geen Vryer nae haer staet;
Daerom zit sy steets te rouwen,
Hoe sy daer aen-raecken sal,
Want een Vryer dat is 't al.

2. Waer ick (seyt sy) slim van leden,
Waer ick Kreupel ofte Lam,
Waer ick oudt en dor van stam

Waer ick loom en traegh in't treden,
Waer ick doof, of dof van spraeck,
Dan was 't heel een ander saeck.
3. Maer nu ben ick jongh en aerdigh,
Door-gaens vrolick van gemoet;
Rad van tongh, en licht te voet,
Seecker wel een Ionghman waerdigh;
Maer wat is't, hoe vris en kloeck,
'k heb van Vryers geen versoeck.
4. Ick moet my wat moy op-maecken,
En gaen proncken by de straet,
Want de schaed' moet uyt om baet;
Soo een Rockjen van Schar-laecken,
En mijn Bouwen helpen kan,
Moet dit alle dagen an.
5. Daer gaet Treusel henen strijcken,

Niet een steeghje looptse deur:
Of sy hoopt men siet nae heur:
Komt'er dan een Vryer kijcken
Om het hoeckjen van de straet,
Treusels hertjen open gaet.
6. Kan sy aen geselschap raecken,
Stracks soo voeghtse haer daer by,
Om de soete Vryery,
Dat alleen is haer vermaecken;
Maer het beste noch van al,
Datmen haer wat Vryen zal.
7. Doch kan Treusel het niet ramen,
Dat sy jongh geselschap vint,
Daer haer hert is toe gesint,
Dan noot syse al-te-samen
In haer huys, op datse mach

Yemandt krijgen onder't slach.
8. Treusel krijght gelijck een ander
Mee een klopjen aen de deur:
Wel, seyt sy, wie is daer veur?
Lieve Treusel, ick ben Sander.
Kom als Vriendt dan by my in,
Seytse, want dat is mijn sin.
9. Sander, wat is u begeeren?
Treusel, daerom koom ick an,
Wilje my wel tot jou Man?
Maer ick heb seer weynigh Kleeren,
En mijn Geltjen is niet groot.
'k Ben te vreed', seyd' sy, geen noot.
10. Sy gaet stracks sijn Beurs versorgen,
Steeckt hem wacker in de Wol,
Schaft hem ook het buyckjen vol:

Want de dagh van over-morgen
Is van haer al vast beraemt,
Om in d'Echt te sijn versaemt.
11. Stracks hoortmen de Kind'ren singen,
Houdtje weelde in de schuyt,
Onse Treusel is de Bruyt;
Laet ons nu van vreughde springen,
Gaetse recht of gaetse krom,
Sander is de Bruydegom.
12. Maer wat was't? Nae weynigh Iaren
Was dees vreughde gantsch gedaen;
Treusel schreyt soo menigh traen:
Wat haer Ouders suynigh sparen,
In 't vergaren van het goet,
Sander 't al-te-mael verdoet.
13. Sander, seyt sy, lieve Sander,

Denck doch aen den ouden Man,
Als men niet veel winnen kan.
Swijgh (seyt hy) ick weet een ander,
Al jou goetjen moet verteert,
Want ghy zijt niet beter weert.
14. Wegh sijn Treusels blijde dagen,
Soo een Schobjack maeckt haer kael.
Dit gebeurt wel meenighmael,
Als een Vryster het behagen
Van de Vryer selver koopt,
Dat de Vriendtschap van haer loopt.

Foberts Vryerey.

Op de Wijse: *Jongh Vrouw wat ick u vragen laet.*

1. *A*Ls Fobert had sijn tijdt vergist
Tot op den Ouden dagh,
Oock al sijn jonge jeught verquist,
En nu niet beter mach,
Sprack met berou, Had ick een Vrouw,
Dat was de rechte slach.

2. Nu ben ick al te Oudt bedaeght,
En weet voor my geen raet:
Vraegh ick 't een jonge brave Maeght,
Die in mijn Liefde staet,
Ick vrees dat sy Niet eens na my
Sal hooren wat ick praet.

3. Wel waerom staen ick dus verheert?
Mijn Gelt, mijn Schat, mijn Goud,
Dat sal my maecken liefde weert,
Al ben ick loom en koud:
Want yeder een Soeckt dat alleen,
En menigh hier op bouwt.
4. Ick gae met dese Sack vol gelt
nae Teet, dit is mijn Sin,
En segh dat sy dees Schijven telt,
Sy weet wie dat ick bin,
Soo sy het doet, Dan krijgh ick moet,
En maeck een goedt begin.
5. Houw Teetje, 'k wensch u goeden dagh,
Dus kloeck, is daer geen rust?
Hoor Fobert, die niet anders magh,
Windt soo sijn Broodt met lust,

En sonder leet, Al is 't met sweet,
Het loon de leden sust.
6. Ghy kond wel beter, waer 't u wil,
Ick wist daer toe wel raet,
Om met gemack te leven stil,
Of proncken by de straet,
Versien met goedt, In overvloed,
Een huys gepropt van staet.
7. Maer Fobert, seyt sy, dat was goet,
Hoe raeck ik best daer an?
Als ghy nu mijn begeeren doet,
En neemt my tot u Man,
Dan is mijn Gelt In u gewelt
Ick scheyd terstondt daer van.
8. Al wat mijn Huys en Landt bezit,
Dat maeck ick u goedt rond;

Sie daer een Sack, besiet eens dit,
Die geef ick u terstond,
En voort al 't geen Is u gemeen,
En eygen tot de grond.
9. Dat is een saeck om aen te gaen,
Seyt sy, waert ghy noch fris,
Ick woud' met u de reys bestaen,
Maer nu soo is het mis;
Want soo een Vrient My niet en dient,
Soeck een voor u daer s' is.
10. Al waerje, Fobert, noch soo rijck,
Ick wil u nimmer niet:
Het goedt acht ick maer stof en slijck,
Vol moeyten en verdriet:
Want een qua Trouw Baert vaeck berouw;
Als men aen Treusel siet.

11. Ick ben een Iongh en aerdigh Dier,
My dient geen oude Grijs,
Maer Suyer is al mijn playsier,
Die is nog Iongh en wijs,
Daer reys ick mee In Dorp en Stee,
En 's Winters op het Ys.
12. Hoor Vrysters, hoogh of laegh van staet,
Sie voorje watje doet;
Het oogh op uw's gelijcken slaet,
Dat is het beste goedt:
Mijn naem is Teet, Daerom soo weet
Ick Suyer hebben moet.

Batavierſche Vryagie. Bestaende in een Samen-spraeck.

Stemme: Blijdschap van my vliet.

1. *W*At een vreemt geluyt
Komt my nu ter ooren!
Dat die soete Spruyt,
Die ick had verkooren,
Die ick had bemint,
En soo hoogh gingh achten,
Die stont vast geprint
In mijns ziels gedachten,
My in d'Oven schiet,
Soo my wert bediet,
En met schijn van trouwigheyt
My haer gunste biet,
Doch en meent het niet,
Maer is tot een aer bereyt,
Dien sy vriendlickheden
Toont met milde zeden,
Daer sy is tot my soo traegh,
Gaetse met hem treden,
Soo ick hoor verbreeden,

Buyten Steed meest alle daegh.
2. Schoon my dit verdriet,
En ick ben t'onvreden,
Dat en vordert niet:
Ick sal my verkleeden,
En soo derwaerts gaen,
Of ick quam te Vissen,
Sy sal, soo ick waen,
Oock niet anders gissen,
Of ick ben een Angelaer,
Als sy met malkaer
My soo bestigh sullen sien.
Wel, ick maeck voorwaer
Dan mijn Vis-tuygh klaer,
Beter kander niet gheschien;
Ick sal my bereyden,
En met smert verbeyden,
Of daer quam dat soete Dier
Haer met hem vermeyden,
En hy haer te leyden,
Daer ick Visch aen dees' Rivier.
3. Och ick sie haer daer
Eenigh komen treden,
't Herte wort my swaer,
En beklemt de leden;
Van benautheyt groot
Moet ick schier verdwijnen.

Iae ick sterf de doodt,
Nu sy komt verschijnen,
Om in 't Veld misschien
In te wachten dien,
Dien sy wil ten antwoord staen,
Op dat haer de lien
Niet te veel bespien;
Maer ick salder acht op slaen.
'k Sie haer herwaerts treden,
En dat sy haer schreden
Regel recht set op my aen:
't Hoop dat ick op heden
Weten sal de reden,
Waerom sy hier komt gegaen.

4. Is de vangst Vriend, goet?
Wilt 't geluck u voegen?
Iuffer yeder moet
Met het sijn genoegen;
't Visje bijt niet aen,
'k heb niet op-getogen,
Als ick 't meen te vaen,
Vind ick my bedrogen.
't Gaet in 't Visschen, Kint,
Als met een die mint,
En oock meent hy is begeert;
Maer het anders vindt,
Als hy 't recht besint,

En is dickmael heel onweert.
Schijn kan vaeck bedriegen,
Onse sinnen vliegen
Ongestadigh als het Riet.
Die door konstigh liegen
Sich in slaep laet wiegen,
Krijght wel vaeck in 't minste niet.
5. Vriend, zijt ghy getrout?
Of alleen verscheyden:
't Is hoe dat ment 't houdt;
't Staet schier tusschen beyden,
Iuffer, hoor mijn sin,
Sal u Lief hier komen?
Och in niemandts min,
Ben ick aen-genomen.
Dit is buyten reen,
Dat ghy dus alleen
Komt getreden Velt-waerd in.
Vriend, ick meen met recht,
Soo ick had gesecht,
Waerom ick hier eensaem bin,
Ghy soud' my beklagen,
En't soud u mishagen,
Daer ick nu om treuren gae.

Iuffer, ick moet vragen,
Waerom leet gedragen?
Want voorwaer my deert u schae.
6. Och ontrouwigheyt
Dwingt mijn hert tot suchten,
Die my Trouw toe seyd,
Gaet nu van my vluchten,
Die my swoer met Eedt,
'k Sal u noyt begeven,
Iae soo ick dat deed,
Moet ick nimmer leven.
Maer ô! valsche schijn,
Erger dan fenijn,
Daer ick hem had wel gesint.
Iuffer, hoort nae mijn,
Soud 't al seker zijn,
Dat hy u niet weer bemint?
Vriend', ick klaegh met reden,
Want hy is getreden
Met een ander aen sijn zy.
Maer voldoet mijn beden,
Dat ick my mach kleeden
In u graeuwe Boeren-py.
7. Kan dees Boeren-py
U te stade komen?
Vriend, ey leentse my,
Ghy hoeft niet te schromen.

Soo ghy haer dan vondt,
Wat mocht u dat baten?
Dan soud ick terstont
Daer mijn leven laten.
Houd daer is mijn Py,
En besiet eens my,
Of ghy by u Lief niet bent?
Iae mijn Lief zijt ghy,
Nu is 't herte bly,
En bevrijdt van swaer ellendt
Maer, ô Lief verheven,
Wat heeft u gedreven
Tot soo vreemden Boeren schijn?
Wilt my antwoordt geven,
Op dat ick mach leven
Met u vredigh sonder pijn.
8. Lief, my was geseyt,
Dat ghy met my veynsde,
Dies vol treurigheyt
Ick wel dickmael peynsde,
Iae dat ghy hier quaemt
Dickmael u verblijden,
Anders als 't betaemt,
Met een Lief ter zijden;
Daerom gingh ick heen
Aen dit Water treen,
Om te sien of dit was waer.

Om de selfde reen,
Koom ick oock alleen,
En wy vinden dus malkaer,
Beyd vol trouwigheden,
Nu ben ick te vreden,
En ick vinde mijnen lust.
Lief, dit segh ick mede,
Daerom eyscht de reden
Dat wy beyde sijn gerust.

Boere Vryery.

Stemme: *Daer was een fraey rijck Borgers Kint.*

1. *H*Et minst wort hier vaeck meest geacht,
Dat sietmen vaeck gebeuren;
Nae 's Werelts goedt is 't dat men tracht,
Al soud' men 't nae betreuren:
Het Goudt is groot van krachten,
Die 't heeft hoortmen hoogh achten:

't Is Hoer of Dief, Ghy zijt my Lief,
Heb ghy de ronde Schijf.
2. By Medenblick en daer omtrent
In seker plaetse waren
Een Knecht en Meyt, my wel bekent,
Een middelbaer van Iaren,
De een had geen behoeder,
Beyd' Suster nochte Broeder,
Al d' Ouders goedt, Hoe vol en soet,
Haer eygen worden moet.
3. De Vryer, laegh en slecht van staet,
Gaet nae een Hijlke-maecker,
En seydt, mijn Vrient, ick koom om raet,
Weest ghy nu mijn voor-spraecker,
Ick soud' wel garen Trouwen,
Maer 't most my niet berouwen,

Weet ghy een Meyt, Die schijven heyt,
Ick ben daer toe bereyt.
4. De man seyt jae, ick weet u slach,
Maer most haer daer af spreecken.
Wel haest u soo veel wesen mach,
Aen 't loon sal 't niet gebreecken,
Help ons eens by den ander,
Op dat wy met malkander
Van dese saeck 't Saem houden spraeck,
En voor de Preeck-soel raeck.
5. Hy heeft in 't kort een plaets bestelt,
Om t'samen daer te komen:
De Knecht is met sijn Oom verselt,
Hy heeft haer waer genomen,
Een Glaesjen eerst gedroncken,
Om 't hert wat te ontfoncken,

Op dat de saeck, Met goet vermaeck,
In 't kort ten eynde raeck.
6. Des Vryers Oom sprack tot haer Vaer,
Wat geefje met de Vryster?
Twee hondert ponden, dat is waer.
Niet meer, dat is te byster,
Geef duysent Kroonen even.
Die sal ick haer niet geven.
Wat krijght u Knecht Meed' in de Echt?
My dat eens open seght.
7. Wat, sprack de Oom, praet ghy van goet?
De Man moet 't alles winnen,
Door hem de Schoor-steen roocken moet,
Of 't Wijf en kan niet Spinnen;
Hy is gesont van Leeden,
En wel versien met Kleeden,

Dat acht ick best, Voort van de rest,
Sijn huys staet Oost en West.
8. Kom seyt de Vader van de Meyt,
'k Sal sestien honder geven
Neen, seyt de Oom, dat 's eens geseyt,
Gaaf achtien hondert even,
Twee hondert gulden meerder,
Dan Trouwen sy te eerder:
Wat dunckt u Quant, Is 't jou verstant?
Soo slae my in de handt.
9. Geen stuyver biedt ick meerder uyt,
't Is langh genoegh gedongen.
Wat dunckt u Trijn? Niet eenen duyt,
Dit sijn al loose sprongen;
Laet desen droogert loopen,
En ons sijn Liefd' niet koopen,

Dan valtse duur, En dickmael stuur,
Ick krijgh licht mijn partuur.
Daer is dit Minne-spel gedaen,
En niet een sier gewonne,
't Is sonder Liefde uyt-gegaen,
Gelijck het was begonnen.
Soo sullen alle varen,
Die om het goet vergaren,
Want die soo vleyt, 't Sy Knecht of Meyt,
Veeltijdts de Kluppel scheyt.

't Eerste Bruylofts-Sangh.

Op de Wijse: *Iets moet ick u Laura vragen.*

Jeu-getrouwde Bedt-genooten/ Laet my
doch een weynigh kooten/ 't Speltjen is haest
op een endt; Laet my doch dit deuntjen singen/
Want ick ben ('t sijn nieuwe dingen) Met u vro-
lijck/ ick bekent.

*N*eu-getrouwde Bedt-genooten,
Laet my doch een weynigh kooten,
't Speltjen is haest op een endt;
Laet my doch dit deuntjen singen,
Want ick ben ('t sijn nieuwe dingen)
Met u vrolijck, ick bekent.

2. 'k Sal u wenschen duysent nachjes,
Die ghy t'samen soet en sachjes
Na u lust volbrengen meught:
'k Sal u wenschen langh te leven,
Dat u Godt de Heer wil geven
Zegen in u Ionge Ieught.
3. 'k Wensch u dit, en noch daer boven,
Dat ghy sijnen Naem meught loven,
Die dit alles heeft bestelt:
En dan noch om 't Iaer een Spruytjen
By dat jonge lieve Bruytjen,
Die terstont sijn Ouders meldt.
4. Wat of de Speel-nootjes dencken?
Dees en geen verstaen het wencken,
't Binnenste leydt op de tongh.
Ey! niet schaem-rood, niet verlegen,

Wandelt vry mee in dees wegen,
Seght niet meer, Ick ben te Iongh.
5. Nu mijn Lieve soete hertjes,
Voelt ghy hier om pijn en smertjes,
Dat ghy noch niet zijt gepaert;
'k Wenschte dat gy binnen 't Iaertjen,
Alsoo wel als Moer en Vaertjen,
Mede wel gekoestert waert.
6. Wel wat dunckt u? met kan 't speuren
Aen haer ooghjes, aen haer kleuren;
'k Stae u dit volmoedigh toe.
Soo mijn Soeters, dat's te degen,
Hebje nu wat langh geswegen;
Ghy weet best waerom en hoe.
7. Laet ons nu een Glaesjen drincken:
Bruydegom, 'k sal u gedincken,

't Is op u begonnen saeck:
Laet het om gaen in het ronde,
't Kan wel wesen dat het vonde
Een die wor-stelt met de vaeck.

't Tweede Bruylofts-Sangh.

Op de Voyse: *Yets moet ick u Laura vragen.*

1. *K*Oude, lange, nare nachten
Dringen ons verstant en krachten
Tot haer rechte weder-deel:
Wie soud' niet het Paren wenschen?
Want een Lichaem, en twee menschen,
Warmen eens en eens soo veel.
3. Maer hoe hoogh ons' sinnen malen,
Boven alle Hemels stralen

Is'er een, die twee ver-eent,
Is'er een, die haer by namen
Roept, en voeght voor af te samen,
Eer de een de ander meent.
3. 't Blijckt hier op den dagh van huyden
Aen dees twee getrouwde Luyden,
Onse Bruydegom en Bruyt.
Als de Speel-noots komen t'samen,
En een-drachtigh seggen Amen,
Daer mee is het praetjen uyt.
4. Wel dan nieu-getrouwde Lieden,
Zegen, kan ick niet gebieden,
Niemandt doet dit als de Heer:
Daerom sal ick u toe wenschen,
Saligheyt by Godt en Menschen,
Dan behoefje doch niet meer.

5. Noch soo wensch ick u te samen,
Datmen noemt u beyder namen
Taet en Mem wat om-gekromt,
Als de Maen in 't Maeghde-teken
Preuts en prachtigh uyt-gestreken,
Even oudt te woonen komt.
6. Oock soo raed ick de Speel-nootjes,
Eer verstrammen hare kootjes,
Eer de Grijsert komt aen-boort,
Nae een goet Partuur te ramen;
Want een Man en Wijf te samen
Maken verr' het best accoort.

't Derde Bruylofts-Sangh.

Stemme: *Rosemondt die lach gedoocken.*

1. *A*Ls daer twee te saem Ver-eenen
In den soeten Echten-staet,
Die malkaer van herten meenen,
Geen geluck oyt hooger gaet;
't Is een Hemel op der Aerd,
En wel dubbel prijsens waerd.
2. 't Is al Suycker uyt een Hooren,
't Is al vreughde sonder leet:
Wie kan soo een Paer verstooren
Die te samen sijn gesmeet?
Valt de een, de ander staet;
Leyt de een, de ander gaet.

3. Wel Speel-nootjes, treckt aen 't vryen,
Laet geen tijdt verlooren gaen;
Ghy soeckt immers te bedyen,
Blijft dan hier niet langer staen;
't Klockje slaet al hallef thien,
Of ghy komt te laet misschien.
4. Vreesje voor de Buur-begapers?
Vreesje voor een blaeuwe scheen?
't Vryen is niet voor de slapers,
Lieve man, gaet dan voort heen;
Maeckje by des Meysjes deur,
Eer een ander daer komt veur.
5. Licht de Vryster zit te wachten
Nae u komst met groot gedult:
Soud ghy dan die kans verachten,
Als ghy welkoom wesen sult?

Klop maer sachjes nae haer sin,
Dan soo raeckje strackjes in.
6. Weetje dan soo net te kouten,
Dat u praetjen haer behaeght,
Wilt u daer op wat verstouten,
Licht sy jae seyt, als ghy 't vraeght:
Dan hebt ghy wel haest een Bruyt,
Daer mee is u loopen uyt.

't Vierde Bruylofts-Sangh.

Op de Wijse: *Schoonste Nymphje van het Wout.*

1. *H*Oe geluckigh is de dagh,
Dat ick sagh
Dees twee lieve t'samen Paren;
Nu ver-eent met d'Echte-bant,
Door Godts handt,
Daer sy eerst verscheyden waren.

2. Eerst onkenbaer aen malkaer,
   Doch daer naer,
   Met de naeuwste Band verbonden,
   Om te leven wel gerust,
   Nae haer lust,
   En elck anders vreught bevonden.
3. Als des Heeren zegen naeckt,
   En die maeckt,
   Dat sy haer te saem verblijden,
   Weynigh is 't of Klappers quaet
   Met haer praet
   Dit geluck haer gaen benijden.
4. Vreught en deugt verheugt te recht,
   En die Echt,
   Diemen gaet met Godt beginnen,
   Oock niet gaet om 't aerdsche goed,
   Maer om 't bloed,
   En om deught malkander beminnen.
5. God geef haer Huys-houdingh vree
   En oock mee
   Sulcke kinders te vergaren,
   In de vreese Godts bequaem,
   Die sijn Naem
   Al haer leven langh bewaren.

6. Bruydegom, bedenckt het Woort,
Dat ghy hoort,
Doen de Leeraer u ginck Trouwen,
Als hy seyd, dat ghy u Vrouw
Heus en trouw,
Altijdt voor u Lief soud' houwen.
7. En ghy Bruydt, bemint u man,
Kleeft hem an,
Weest alleen tot hem genegen:
En gebruyckt geen heerschappy,
Op dat ghy
Meught ontfangen meerder zegen.

't Vijfde Bruylofts-Sangh.

Stemme: *Ick heb voor desen soo doen ick noch.*

1. *M*Y lust te prijsen
Het Vrouw-geslacht
Aen yeder in't gemeen;
'k Wil eer bewijsen
Die ick meest acht,
't Welck is een Maeghd alleen,

Die niet en siet na 's Werelds ydelheyt,
Maer in haer eensaemheyt
Betracht de reynigheyt,
Eerbaer zijnde van gelaet,
't Sy in huys of op de straet,
En alles doet met zedigheyt.

2. Kond ick het leven
Van yeder Maeght
Bestieren met bescheyt,
Kond ick haer geven
't Geen my behaeght,
't Soud wesen eenigheyt;
Dat sy noyt bly het Trouwen aen en gaen,
Al wordt het licht gedaen,
En van een Maeght bestaen,
Welckers oogen sijn verblindt,
Maer ghy Maeghden, u versint,
Laet u niet licht daer raden aen.

3. Kom, laet ons vluchten
   Der Maeghden krans,
   Van Bloemen en Laurier,
   En and're vruchten,
   Die ons bykans
   Uyt-levert dit Quartier.
   Komt vry hier by, Ghy Maeghden allegaer,
   En voeght u by malkaer
   In vreught en deught eerbaer,
   Siet hoe haest de losse Ieught,
   Die in 't Trouwen soeckt geneught,
   Meest wordt het tegen-deel gewaer.
4. Soud ick mijn leven,
   't Welck jeughdigh is,
   En van dat jock nu vry,
   Soo licht begeven
   In droeffenis,
   Iae groote slaverny?
   Daer ick gelijck Een Bloemtjen in het Hof,
   Vol jeught en vreughdigh lof,

En cierelijck van stof,
Stae seer schoon en wijdt van een;
Maer soo haest men 't maeckt gemeen,
Verlept, verdort, en stracks val of.

5. Al 't jeughdigh vryen,
En al 't gestreel
Van een te dertel Paer,
Sal ick gaen myen,
Want haer gespeel
Acht ick te vol gevaer.
Alleen die geen Die ons van 't vryen raet,
En niet van 't Minnen praet,
Om dat het door-gaens schaedt,
Wordt een stoel van my bereyt;
Want de gulden vryigheyt
Het ander verr' te boven gaet.

6. Soud ick gaen Trouwen
Met een Gesel,
En stooten met de voet

Mijn vry Huys-houwen?
Daer dit gequel
Soo menigh treuren doet:
Och neen, want geen, hoe hoogh hy is van Staet,
My noyt daer toe bepraet,
Want ick het vryen haet:
Daerom blijf ick die ick ben,
Want geen hooger staet ick ken,
Nu doe ick nae mijn eygen raet.

7. Lust my een Hoentjen,
Of een Suycker-struyf,
Of Sop, of Rijsen-bry,
Of een Capoentjen, of Ionge Duyf,
Het staet my alles vry.
Ick stae of gae, langhs straet of in de Kerck,
't Sy by een Paep of Klerck,
't Is al mijn eygen werck:
Ick hoor steenen noch gesnor,

Ick hoor kijven noch geknor,
En geen Ian Hen stelt my een perck.

't Seste Bruylofts-Sangh.

Stemme: *Ach treurt nu mijn bedroefde Schaepjes.*

1. *A*L wat het leven heeft ontfangen
Van God, dat is met levens lust,
Begaeft, en soeckt met groot verlangen,
Dat noyt sijn vonck werdt uyt-geblust:
Dies gaet het Paren
Door een Echte min,
En wil vergaren,
Dat hem in't begin,
Eerst was geschapen in.
2. Aen-siet het Pluym-gediert behendigh,
Het soeckt seer vlugh een weder-gae;
En 't Vee op 't Landt houd sich ellendigh,

Als 't is alleen, jae acht het schae.
De Schubbe Vinnen
In de Pekel-plas,
Sietmen door 't minnen,
Ia hoe kout het was,
Gesont en wel te pas.

3. Kan de Natuur in alles wercken,
Oock in het ongevoeligh hout?
Sal dan de mensch dit stil aen-mercken?
En blijven altijdt ongetrouwt?
Neen, dat te prijsen
Heeft een slecht bescheyt;
Godt den al-wijsen
Heeft voor eens geseyt,
U zaet sy uyt-gebreyt.

4. Dit heeft ons Bruydegom geweten,
Wanneer hy socht sijn Lieve Bruyt:
Hoe dickmael keeck hy door de spleten?
En quamse dan eens tot hem uyt,
Met hem te praten,
Lieve wat een vreught!

Of niet de straten
Waren mee verheught,
Ghy-lieden dencken meught.
5. Wel Nieuw-getrouwde, nu Godts zegen
U beyden toe-gebeden is,
Gedenckt daer aen in al u wegen,
En oock aen u beloftenis;
Gedenckt doch heden
Aen u trouwe plicht,
Gedenckt de reden,
Die ghy in het licht
Spraeckt voor Godes aen-gesicht.
6. Stelt u Godts Wet en wil voor oogen,
Begint met hem, en gaet soo voort,
Ey vreest den Heer nae u vermogen,
En draeght u vroomlijck nae sijn Woordt;
Geeft dan malkander
Oock terstont gehoor,
Als d'een den ander
Leydt in 't rechte spoor,
En gaet int goede voor.

7. Daer toe wensch ick u Godes zegen;
Hy zegene u voort en voort;
Hy leer u sijn gebodt en wegen
Oprecht beleven nae sijn Woordt.
Dat ghy meugt leven
D'Een tot d'anders vreught.
Dat elck mach geven
't Geen den aer verheught,
In liefd' en ware deught.

't Sevende Bruylofts-Sangh.

Stemme: *Van den 116.Psalm.*

1. *A*L wat Godt doet is wonder in ons oogh,
Wie is'er die sijn wercken kan bevaten?
Des menschen brey sal 't eeuwigh moeten laten,
Want wy sijn stof, en Godt woont Hemels hoog.

2. Tot een bewijs sal dienen dit alleen,
Het geen by ons op heden is bevonden,
Te weten, dat dees twee in d'Echt verbonden,
Eerst waren vreemt, maer sijn door Godt nu een.
3. Een wonder mach met recht dit sijn genaemt,
Soo ongesien, en nochtans wel gelegen.
O Bruydegom, acht dit een groote zegen,
Die Godt u geeft, en danckt hem soo 't betaemt.
4. Deught-rijcke Bruyt, vergeet dees weldaet niet,
Maer looft den Heer uyt al u binnen-krachten:
Wel Nieu-getroud, wilt hoog d'een d'ander achten;
Leeft t'saem in vreed voor Godt, die 't alles siet.
5. Waer nu de kunst mijn gunst alsins gelijck,
Hoe woud mijn pen sijn swacke wiecken roeren?
Wat zege-krans, soud sy niet wel toe-voeren?
Om u soo 'k kon, te maken deughdigh rijck.

6. Wel soete Paer, des Hemels Opper-heer
Bekroon u met veel vreed en sijn genade,
Sijn rijcke gunst besproey u vroegh en spade
In desen Staet, beyd nu en nimmermeer.
7. En soo u Godt geeft Kinders t' zijner tijt,
Goedt onder-wijs laet niet aen haer ontbreken;
Van Godes Woordt leert haer eerbiedigh spreken;
Siet dan ghy haer in deught een voor-beelt zijt.
8. Tot een besluyt, in vreed te leven langh,
Een rijpe tijdt, een Oogst beqaem te scheeren,
Wensch ick u toe, van Godt den Heer der Heeren,
En dan hier nae des Hemels vreughden-gangh.

't Achtste Bruylofts-Sangh.

***Stemme: Het Maentjen scheen soo helder*: Ofte, *Schoon lief wilt my troost geven*.**

AL die hier ſijn verſcheenen/ En oock ge-
noot vooz heenen Van 't Nieu-getroude Paer/
Die ſal ick niet vergeten Om wellekoom te
heten In liefde met malkaer.

*A*L die hier sijn verscheenen,
En oock genoot voor heenen
Van 't Nieu-getroude Paer,
Die sal ick niet vergeten
Om wellekoom te heten
In liefde met malkaer.

2. Ons Bruydegom verheven,
En oock sijn Bruydt daer neven,
Die bidden u te saem,
Om niet te leggen tesen,
Maer vrolijck hier te wesen,
Dat is haer aenenaem.
3. Kom wilje t'saem vergaren,
En aen de Tafel paren,
In 't midden moet de Bruyt,
De Bruydegom daer over,
Al valt sijn stem wat grover,
Hy mach het Glaesjen uyt.
4. Wel is nu elck geseten,
Soo wil dan niet vergeten
Te bidden onsen Godt,
Dat hy wil door sijn gaven

Ons dorst en honger laven,
Want dat is sijn Gebodt.
5. Nu Vrienden, treckt aen 't Kluyven,
Sie daer staen Hoenders, Duyven,
En daer een vette Bout:
Of hebje lieft Konijnen?
Daer staense, wiltse mijnen,
Al eer sy worden kout.
6. Is u de Harst noch weerder,
Oft Varckens-bil begeerder,
Tast toe, ey zit niet stil,
En brenght daer op een Glaesjen
Aen Trijntjen of aen Claesjen,
Het is haer beyder wil.
7. Nu Vryers eens gedroncken,
U keeltjen wilt ontfoncken

Ter eeren van dit Feest:
Hoe zit ghy dus de dralen?
De Wijn die sal verschalen,
Maeckt een verheughden geest.
8. Hebt ghy nu wel gegeten,
Wilt Godt dan niet vergeten,
De Gever van dit al,
Wil hem een Gracy singen,
En dan eens omme-springen,
Al eer men scheyden sal.

't Negende Bruylofts-Sangh.

Stemme: *O lief Clorinda waerde Maeght.*

1. *I*Ck moet noch eens uyt vryen gaen,
Mijn lust begint t'ontfoncken,

Als ick sie het loncken
Van ons Bruytjen aen:
Ick sal niet langer wachten,
Maer sien daerom uyt,
By daegh en oock by nachten
Met een Kar of Schuyt,
Ick Trouw oock om een Bruyt.

2. Hoe maeck ick best een goet begin?
Dat dient voor al versonnen,
Eer het werdt begonnen:
Hoe raeck ick daer in?
Ick ben soo onbedreven
Als een droncken snuyt:
Geef raed, want ick sal geven
Eenen moeyen duyt:
Ick Trouw oock om een Bruyt.

3. Wel aen, het beste dient gedaen,
Ick sal my mooytjes kleeden
Boven en beneden,
Dan soo henen gaen
Een wijde broeck vol vouwen,
Linten tot de kuyt,
Soo gae ick henen douwen,
Sonder Veel of Luyt:
Ick Trouw oock om een Bruyt.
4. Maer als ick by de Vryster kom,
Wat woorden sal ick spreken?
Want veel loose treken
Gaender by haer om:
'k Sal seggen, Suycker gouwen,
Hoor nae mijn besluyt,
Ick soeck met jou te Trouwen,

En ben Fielt noch Guyt:
Ick Trouw oock om een Bruyt.
5. Soo ick daer kreegh een blaeuwe scheen,
Dat was tot mijner schanden,
Waer soud' ick belanden?
Waer gingh ick dan heen?
Soo veel by nacht te swerven
Met een koude huyt,
Dat wil voor my niet kerven,
Licht het noch eens stuyt:
Ick Trouw oock om een Bruyt.
6. 't Is best, Speel-meysjes, u aen-boort
Ick ben een lustigh Vryer,
Maeck my een bedyer,
Geef my het jae woort;
Laet ons oock Bruyloft maken,

Neem my voor Hans Knuyt,
Aen my kont gy noch raken,
Loop niet om de Zuydt:
Ick Trouw oock om een Bruyt.

't Thiende Bruylofts-Sangh.

Op de Wijse: *Wel op mijn Harp wilt vrolick wesen.* Ofte, *Sal ick noch langh in heete Tranen.*

1. *S*Peel-nootjes komt, wilt vreughd hanteren,
En singen nu met my een Liet,
Ons' Bruydegom en Bruyt ter eeren:
Want treurigheyt en past nu niet.
Kom toonje bly, elck sy aen sy,
Kom toonje bly maer even-wel houdt maet,
Soo raeckje licht noch in den Echten Staet.
2. Dit is een Staet by Godt gepresen,

En oock by hem eerst in-gestelt,
Wat sou een mensch soo eenigh wesen,
Die oock de lust somwijlen quelt?
Soud die sijn jeught, en soete vreught,
Soud die de Trouw verstooten met de voet?
Neen, seyt de wijsheyt, dat en is niet goet.
3. Soo drae was Adam niet geschapen,
Of Godt besorght hem stracks een Wijf,
Dies al hy soetjes lagh te slapen,
Nam hy een Ribbe uyt sijn Lijf,
En maeckt daer van voor dese Man,
En maeckt daer van een Vrouw voor hem alleen,
En seyt, dit is u eygen vleesch en been.
4. Hout haer in eer, wilt vreughdigh leven,
Bemint haer als u eygen erf,
Ghy sult malkand'ren niet begeven,

Voor dat de een of d'ander sterf,
Dit is mijn Wet, voor u geset,
Dit is mijn Wet, soo ghy die onder-houdt,
Mijn zegen is op u dan seven-vout.
5. Dan sal ick u geslacht vermeeren,
Ick sal u doen Kindts Kind'ren sien,
By Princen sal ick haer doen eeren,
Iae haerder een maeck ick tot thien:
Het beste Landt, datmen oyt vant,
Het beste Landt is tot haer eygen lodt,
Daer by sal ick oock zijn haer Heer en Godt.
6. Wel Bruydegom, is 't dus gelegen,
Gelijck het in der waerheyt is,
Soo wandelt in des Heeren wegen,
Gaet nimmermeer sijn Paden mis:
En ghy Vrouw Bruyt, Maeckt een besluyt,

Om alle vroome paden in te slaen,
Dan sal 't u hier en namaels saligh gaen.
7. Dit moet ghy oock uw' Kind'ren leeren,
Om dat sy in haer Ionge Ieught
Haer tot den Heere mogen keeren,
Om haer te wennen tot de deught:
Dan raeckt u zaet In hoogen staet,
Dan raeckt u zaet in Godes hooge Tent,
Daer niet als vreught voor eeuwigh is bekent.
8. Dit is de troost van alle vroomen,
Die soo den Echten Staet bekleen;
Wie anders doet die mach wel schroomen,
Voor Godes wraeck, en groot geween:
Dies voor u siet, De sonden vliet,
En bidt uw' God, soo ghy door swackheyt dwaelt,
Dat voor uw' schult door Christum zy betaelt.

Gratias ofte Danck-segginge.

Stemme: *Engelsche Fortuyn*: Ofte, *Onlangs geleden.*

1. *O* Groote Godt, en Schepper van dit al,
Die d' Hemel tot sijn woonigh houden sal,
Die Son en Maen en aller Sterren rond
Doet seker staen, dat sy niet gaen te grond.
2. Die d'Aerde vast gegront hebt in haer stee,
Die voeder geeft voor Menschen en voor Vee,
Die ons versaet met Broot, met Bier en Wijn,
Die alle quaet doet verre van ons zijn.
3. Die Ziel en Lijf houdt in een goeden stant,
Die Man en Wijf knoopt door den Echten-bant,
Die Kind'ren veel in zegen geven kan,
En oock haer deel, dat sy daer leven van.

4. Wy dancken u, O Vader voor al't goet,
Dat ghy ons nu gespijst hebt en gevoedt,
U Name sy daer voor veel lof en eer,
En geef dat wy u prijsen meer en meer.
5. Geef dat u Naem van ons mach sijn verbreydt,
Op dat u saem en groote Majesteyt
Door 't groote rond, hoe breed het is bekent,
Mach zijn geroemt, dat ghy de Gever bent.
6. Ghy hebt ons Heer, gezegent desen dagh,
Ghy doet ons d'eer, dat wy in dit gelach
Dees avondt langh, gesont en wel-gemoedt,
Met spijs en dranck soo rijcklijck zijn gevoedt.
7. Al is ons' deel op dese Bruylofs-dagh
Soo groot en veel, als yeder wenschen magh,
Al is hier Wijn en Spijs in overvloed,
Laet alles sijn tot matigheyt in't goed.

8. Al is hier vreughd' in menigh aengesicht,
Laet noch de deughd ons leeren desen plicht,
Om goede maet te houden daer omtrent,
Want anders streckt de weelde tot ellend.
9. Geen ydel liedt van eenigh lichte Kooy
En past hier mee al schijnt het noch soo mooy;
Een droncken mensch, belast met Bier en Wijn,
Kan niet te recht sijn Schepper danckbaer zijn.
10. Laet van ons al, soo langh dit leven endt,
En duren sal Godts goedtheyt sijn bekent,
Dan yeder segg', u groote heerlijckheyt,
En waerde Naem sy lof in eeuwigheyt.
11. Dit wenschen wy, dit wordt van ons begeert,
Dat steets u Naem van ons mach zijn ge-eert,
Dat wy met vlijt tot danckbaerheyt ons spoen,
Gelijck altijdt uw' Hemelingen doen.

Gratias ofte Danck-segginge.

Op de Voyse: *Te May als al de Vogels, &c.*

1. *W*Y dancken u, O Vader goet,
Voor al het geen dat ghy ons doet
Door uwen milden zegen,
Die op ons daelt in overvloet,
Als eenen milden Regen.
2. Wy dancken u hier al-te-saem,
En loven dijnen grooten Naem,
Die eeuwigh sy gepresen:
Maeck ons al meer en meer bequaem
Om danckbaer u te wesen.
3. Wy dancken u, dat ghy dit Paer
In d'Echt gebracht hebt by malkaer,
En t'samen vast gebonden:

Laet al haer doen sijn voor als naer
Tot saligheyt bevonden
4. Geef aen haer beyde vreede, rust,
Geef datse met vermaeck en lust
U gaven hier be-erven:
En brenght haer aen de rijcke Kust
By haer die saligh sterven.
5. Wy dancken u, ons' Vader rijck,
Met uwen Soon en Geest gelijck,
Dat ghy ons spijst te gader:
Zijt onse Ziel een vaste wijck,
En een versoenden Vader.
6. Treck door uw' gaven hier beneen
Ons op tot u nae boven heen,
Geef dat wy ons verkloecken,
Om uwe schatten daer alleen

Met volle lust te soecken.
7. En laet dit blijde Bruylofts-Feest
Ons dienen, die hier minst en meest
Ter Tafel zijn geseten,
Dat wy u, Heer, in onsen geest
Te dancken niet vergeten.
8. Ghy zijt voorwaer de hooghste schat,
En thien mael dubbel waerdigh, dat
Wy hier u Name loven,
En eeuwigh in de rijcke Stadt,
Ons' Vader-landt daerboven.
9. Daer is een eeuwigh Feest bereydt,
Daer men altijdt in vreughde weydt,
En vrolijck is te samen:
Die hier sijn sonden heeft beschreyt,
Sal daer verschijnen, Amen.

Af-Scheydt-Sangh.

Stemme: *Wanneer de Son sijn Paerden ment.*

1. *A*L is de vreughd hier noch soo groot,
Meer als men wenschen kan,
Al duurtse tot den morgen-root,
Of houdtse langer an,
Het kan ons weynigh baten,
In 't lest is sy verdriet,
Of sy sal ons verlaten,
En langer dienen niet.

2. Vraeght Susan 't Persiaense Hof,
Hoe haeren Koninck daer
Een Maeltijdt bijster langh en grof

Heeft laten maecken klaer,
Voor hondert tachtigh dagen,
En sijn Landt-vooghden al,
Maer dit sijn wel-behagen
Ten laetsten eynden sal.

3. Als met in 't Galileesche Landt
Tot Cana Bruyloft sach,
En daer de rijcktse Bruyd'gom vant
Genoodt in dit gelacht,
Die Wijn van Water maeckte,
Haer allen niet bekendt,
En 't hert van vreughde blaeckte,
Noch nam de tijdt een end.

4. Komt, Vrienden, spreeck vry uyt de mondt,
En hebje noyt geweest
Daer ghy een soet geselschap vondt,

En vrolijck waert van geest?
Dan hebje mee bevonden
Hoe kort de vreghde staet,
En nae hoe weynigh stonden
Ghy haer, sy u verlaet.
5. Hoe kan de vreughde langh bestaen,
Hier in dit wanckel-dal?
Men siet het alles haest vergaen
Dat was en komen sal:
Het leven in ons' leden
Dat snijdt de doodt haest af,
En wat men siet oock heden
Daelt nae het doncker graf.
6. Hoe seer wy waren hier verblijdt
Een uurtjen acht of thien,
Nochtans is 't nu eens scheydens tijdt,

Men kan het eynde sien.
Hebt ghy niet wel geseten,
U wapen sy gedult;
En oock niet wel gegeten,
Dat is u eygen schult.

7. Wy geven danck en dubbel eer
Die ons hier heeft ontfaen:
Godt laet sijn rijcken zegen weer
Op u en d'uwe gaen.
Het quaet door ons begangen
Duyd dat voor 't lest in 't goed:
Wy scheyden met gesangen,
En vreughdigh van gemoed.

Baker-Meydt.

Stemme: *Het daget uyt den Oosten.*

1. *I*Ck heb al lange Iaren
Voor Baker-meydt gegaen,
Soo dat ick wel ervaren
Dit Ambacht kan verstaen,
Daer ick my by sal houwen,
Sonder Trouwen.
2. Het Trouwen staet my tegen,
Soo veel sien ick daer in,
Want selden is 't te degen,
En dickmael kleyn gewin:
Dit maeckt een huys vol sorgen,
En oock borgen.

3. Is dan de Kraem-vrouw vrolijck,
Dan gaet het soo wat heen:
Maer is sy swack en oolijck,
Dan is'er groot gesteen,
En doet het herte duchten,
Met veel suchten.
4. Is 't jonge Kindt wat vreughdigh,
En van een soeten aert,
Dat maeckt een hert nogh jeughdigh,
Dat anders is beswaert:
Dan kan de Moeder rusten,
Nae haer lusten.
5. Maer is het kroes van sinnen,
Ontsteltick weet niet hoe,
Wat salmen dan beginnen?
Daer is geen redden toe;

Dan is de lust verdweenen,
En blijft steenen.
6. Dan moetmen stadigh wiegen
By daegh en oock by nacht
Het Pap, noch Mam, noch Vijgen,
Noch Suyckert-sopjen acht:
Dit baert, och lacy! armen,
Droevigh kermen.
7. Dan moet de Baker springen,
Al is 't niet met haer wil;
Dan douderen en singen,
Sus Kintjen, swijch doch stil;
Hoe mooghje u soo quellen,
Ons ontstellen.
8. Daer baet geen sangh noch spreken,
Het Kindt moet uyt de Luy'r

Een Speld moet het wat steken,
Kom repje nae het vuyr,
En wilt sijn eers-gat vegen,
Klaer te degen.
9. Maer zijnder noch meer Kind'ren,
Die maecken groot getier,
Met krijten, ginsen, vlind'ren,
Dan gins, en dan weer hier,
Met stooten, slaen, en springen,
Danssen, singen.
10. Komt by dees tegenheden
Een gnorrigh droncken Man,
Dan is men meer t'onvreden,
Gelijckmen dencken kan:
Dan klaeghtmen sijn ellende
Aen bekende.

11. Wat dunckt u mijn Gespeelen,
Staet u dit doen wat aen?
Soud het u niet verveelen,
Als ghy dit padt most gaen?
Soud u dit bitter Trouwen
Niet berouwen;
12. Het Trouwen staet my tegen,
Ick blijf voort die ick bin;
Geen Man maeckt my verlegen,
Dat is mijn hert en sin:
Sijn vryheyt te behouwen
Gaet voor Trouwen.

Der Mannen Voor-beelt.

Op de Wijse: *O! boose domme Jeught.*

1. *W*Aer vreed en eendracht woont,
Daer wordt de staet gebout;
En waermen deughd' beloont,
Daer blinckt het suyver gout.
Geen Landt of hooge staet,
Hoe prachtigh men oyt vond,
Wordt dese schat versmaet,
Dan gaet het haest te grond.
2. Slaet gy u oogen neer,
Omtrent de Echte Trouw,
Ons' Godt is haren Heer,
Die vroom sijn Man en Vrouw.

Die hier sijn gangen went
Nae sijn bevel en raet,
Wien is'er een bekent
Van die, die 't qualijck gaet?
3. Hier aen sijn eerst verplicht
De Vaders van 't gesin,
Die moeten als een licht
(In Liefde Trouw en Min)
Gedurigh vooren gaen,
Om als een dapper Helt
Het quaed te weder staen,
Tot dat het is gevelt.
4. Gelijck een wijs Pijloot,
Die Weer en Wind verwacht,
Moet hy op weeld en noot
Gedurigh nemen acht.

Het lesen van Godts Woort,
't Gehoor in Christi Kerck,
Dat moet hy voort en voort
Steedts houden voor sijn werck.
5. Als een goedt predicant
Moet hy sijn Huys-gesin
Met wijsheyt en verstant
Godts vreese printen in.
Soo hy een seyltjen siet,
Dat nae de ondeught treckt,
Het dient verswegen niet,
Maer straffende bedeckt.
6. Hem past een stille geest
En een bedaert gemoet,
Het welck voor onlust vreest:
Dat allen overvloet,

Van Wijn of lecker Bier,
Kan haten metter daet,
En toonen klaer, dat hier
Sijn lust niet in bestaet.
7. Hy moet in sijn beroep
Gedurigh besich staen,
Met praetjes by de stoep
Of buurt niet omme-gaen
(Als menigh Wijf bestaet)
Dat past een Vader niet,
Want dickmael baert het quaet,
En meesten-deel verdriet.
8. Wel saligh is de Man,
Die soo sijn gangen went,
Hy voert de sijne an
Te bouwen Godes Tent.

Sijn Voor-beelt set haer voort,
Om met een groote lust
Te gaen soo dat behoort,
Tot daer men eeuwigh rust.

Der Vrouwen Voor-beelt.

Op de Wijse: *O wispelturige Matroos.*

Myn Ganſe-veer / hoe oud en zad / Is
noch begeerigh op dit blad / Te ſchrijven dat ons
leeren kan / En dienſtigh is booz Wijf en Man / Om

*M*Yn Ganse-veer, hoe oud en zad,
Is noch begeerigh op dit blad,
Te schrijven dat ons leeren kan,
En dienstigh is voor Wijf en Man,
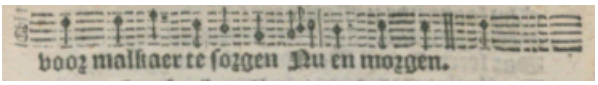
Om voor malkaer te sorgen
Nu en morgen.

2. Een seecker Man in onse Stadt
Had ruymen tijdt een Vrouw gehadt,
Sy waren beyd' van goed verstandt:
Maer hy was dickmael van der handt,
En om een licke-biertjen
By het viertjen.
3. Dit quelde vaeck haer teere sin,
Dit brocht veel ongeneughten in;
Mijn Vaer, seyt sy, mijn lieve Vaer,
Neemt doch u tijdt wat beter waer,
Wilt doch het drincken haten
En verlaten.
4. Ick ben dit onguur leven moe;

Ghy loopt nae u ellende toe,
Geen dronckaert komt in 's Hemels erf,
Dat leert Godts Woordt ons menighwerf,
Dus wilt met my goe gangen
Voort aenvangen.
5. Wel Wijfjen, hoe, hoe dus ontstelt?
Ick doe u schaed, leet noch gewelt,
Ick stoot de voet niet aen de deur,
Ons Kindt noch gelt maeckt geen getreur,
Mach ick my niet vermaken
In goe saken?
6. Dat Godt ons dit verboden heeft
Geloof ick niet, want hy 't ons geeft:
De Peuselaer en klare Wijn
Verheughen 't hert, sijn medecijn:
Soud Godt hem dr aen aesteuren?
Dat sijn leuren.

7. Sy neemt de Bybel in de handt,
Kom hier, seyt sy, mijn waerde pand,
Sy soeckt nae een Corinthen ses,
Kom, seyt sy, kom, en lees dit les,
Soo als hier staet geschreven,
Moet men leven.
8. Hy las met aendacht woort voor woort,
Dan hout hy op, dan gaet hy voort,
Dan wederom van meta aen,
Op dat hy mach de sin verstaen;
Maer 't loopt hem dapper tegen
Aller wegen.
9. Wel Man, wat dunckt u, hoe staet daer?
Mijn Vrouw, u seggen dat is waer,
Een pintjen Wijn gaf ick terstont,
Datmen die woorden daer niet vondt,

Want sy ('k moet u verklaren)
My beswaren.
10. Ick sal het drincken laten staen,
Al heb ick groote lust daer aen,
Het woordt gesproocken uyt Godts mondt
Dat eyscht gehoorsaemheyt terstont,
Of anders naeckt ons lijden
Voor verblijden.

Godts Tucht-Roede.

Op de Wijse: *Al eermen komt ter eeren siet.*

1. *A*Ls Godt sijn milde handt op doet,
Om ons hier te versaden;
En wy des zegens overvloet
Genieten uyt genaden;

Als hy ons geeft Broodt, Oly, Wijn,
Oock Wol en Vlas tot Kleeden,
Goudt, Silver fijn,
Wie van ons al soud hier beneden
Niet danckbaer zijn?
2. Maer neen, dit raeckt ons niet aen 't hert,
Wy achten geen weldaden,
Of men van Godt gezegent wert,
Het loon is boos ten quaden:
Men vindt nauw een, wiens vroom gemoet,
Kan ware danck betuygen:
Wat Godt ons doet,
Men wil sijn stijve neck niet buygen
Tot danck voor 't goet.
3. Dies komt sijn Oordeel op ons an,
Om dat wy hem verlaten:

Is 't wonder? Neen 't: want seeker kan
Ons doen sijn staet niet baten.
Het Iaer van tseventigh tuyght klaer
En Sesthien-hondert even,
Dat Godts handt swaer,
Om ons te straffen op-geheven,
Al vaerdigh waer.

4. Dit druckt ons lieve Vaderlandt,
Enschuysen voelt dees neepen,
Doen sachmen Zeylen langhs haer strant
Twee hondert tachtigh Schepen,
Die alle wel versien, bemant,
Te samen seer verlangen,
Om met het Want
Haer Ruym met Haringh vol te vangen
By 't Hitse-lant.

5. Dies yeder kloeck is in de weer,
Sy trecken al aen 't Vissen:
Maer och der aller Vissen Heer
Doet haren handel missen:
Daer is geen Haringh in het Net;
Men hoort een droevigh klagen;
Van waer komt het?
Is dit oock een van Godes plagen?
En staen verset.

6. De eene wil het om de Noordt,
En dicht by Fulo wagen,
Een aer zeylt Boeckenes aen-boort,
Dat kan hem best behagen;
Een ander 't Oostwaert over-leyt,
Men meynt ten sal niet missen:
Maer hoe verspreyt,

Haer Want en kan geen Haringh vissen,
In 't kort geseyt.
7. De Iagers vry een groot getal
By nae meest leedigh komen:
Daernae komt Buys-man aen ons Wal,
Bedroeft en vol van schroomen,
Krusy en September sijn voorby,
En niet of wat gevangen,
Dees Visschery,
Daer veel nae plachten te verlangen,
Leyt nu aen Ly.
8. De hoogst heeft vijf ses last gevaen,
De meeste soo veel Tonnen,
Voorts is de rest soo slecht gelaen,
Of daer noyt was begonnen,
Wie sach de Vloot soo komen an?

Vraeghd dat u Vriendt en Macker:
Och niet een Man,
Hoe oudt, hoe koudt, hoe loom, hoe wacker,
Die 't heugen kan.
9. Och Heere Godt, heb doch gedult,
Vergeef ons ons' misdaden,
Wy seggen, 't is ons aller schult,
Betoon ons u genaden,
Wy willen van het quaet af-staen,
En beter gangen maken,
Houd op van slaen,
Wil in Diep-water by haer waken
Dan sal' t noch gaen.

Gesangh. Om daer door in een begeert Iaer, Paesch daghen alle veranderlijcke Feest-dagen te vinden.

Stemme: *Yets moet ick u Laura vragen.*

1. *T*Ydt en stonden wel te kennen,
Doet een man sijn leet verwennen,
Maeckt een treurigh hert gerust,
Wist een Zee-man net te ramen,
Op wat tijdt de stormen quamen,
't Varen was hem meerder lust.

2. 't Is oock soo met de Feest-dagen,
Die dan vroegen, en dan tragen,
't Een Iaer min en 't ander meer.
Om haer effen dagh te ramen
Tot Niceen de Wijse quamen,

En wy volgen hier haer Leer.
3. Sooje Paesch-dagh soeckt te weten,
Wil in Maert dan niet vergeten
D' Een en twee-mael thiende dagh:
D' Eerste Volle Maen nae desen,
En een Sondagh die sal 't wesen
Hem die dat beleven mach.
4. Sesthien honder ses-en-tachtigh,
De Epacte vijf waerachtigh,
F de Sondaghs-Letter daer,
D'Achtst April op Maendagh even
Sal de Volle Maen licht geven,
Paesch-dagh volght'er Sondaghs naer.
5. Tel voor Paesch-dagh seven weken
Dan is 't Vasten-avondts teken,
En van hier tot Kers-tijdt an,

Sijn de Achter-winters dagen,
Vlees en open tijdt, te vragen
Vrijster moet ick sijn u Man.
6. Maer nae Paesch-dagh seven weken
Dat is't Pincxster, en verstreken
Dagen thien nae d'Hemel-vaert.
d'Eerst Advent sal komen even,
Op de Vierde Sondagh streven,
Die voor Kers-dagh openbaert.
7. Wil dees regels wel bewaren;
Want sy aen u openbaren
d' Een en d'ander Heyl'ge dagh,
Sonder moeyt of veele soecken,
Sonder Ley of Pen en Boecken,
Korter als een Almanach.

Sterre-Liedt, Om daer door te vinden de Uren des nachts, als'er een bekende Ster aen 't middagh-rondt is.

Stem: *Psalm 116. Ick heb den Heer lief, &c.*

*G*Hy die in 't *School* by my u hebt besteedt,
Hoort toe, ick sal een Deuntjen vrolijck singen
Van 's hemels-loop, en haer veranderingen,
Die West-waerts daeghs, en Oost-waerts Iaerlijcks treedt.

Op Mannen op, hier is een open Velt
Om door te gaen, kom stap kort in mijn treden.
Het *Hemels-dack*, dat wy sien van beneden,
Is als een Klock die ons de *Uren* stelt.

Begint met my het *Ram-huys* in te slaen,
Daer is de *Son* in Maert met twintigh dagen,

Die Oost aen gaet; De Sterren haer vertragen
En laet de Son in 't Iaer eens omme-gaen.

Dit Liedt met ach-en-veertigh Regels ent,
En yeders deel van dertigh uyrs Minuyten
Telt van de *Sons-graed'*, ghy sult licht besluyten,
Wat tijdt een Ster aen 't Zuyden komt ontrent.

Brengh in de Maert de *Son* en *Ram* te gaer,
Daer dit Gesternt' dan 's middaghs werdt gevonden,
Telt ses-en-twintigh regels dertien stonden,
Dan vindt ghy wis in 't Zuyd' de *Coorenaer*.

De Son siet men ter Maend eens over-gaen
In 't naeste Huys. Oock staet de Dagh beschreven.
Dees regelen u klaer te kennen gheven
Hoe men dit Sterre-Liedtjen moet verstaen.

Nota. In 365. Etmalen 5. uren 49 Minuten, doorloopt de Son alle 12. Hemels Huysen; Volgens komen de Tintelende Sterren alle Etmalen 4. uurs Minuten vroeger aen het Middagh-rond: dat is, in 15. Etmalen een uur.

Maert 20. in Aries.

1. De *Ram* tot *Casseopees-borst* ghesint,
Om't Gordel van *Andromeda* te strooyen,
Daer mee hy soeckt de *Ooster-Vis* te knoopen;
Maer 's Walvis *Buyck* slaet 't alles in de wint.

April 20. in Taurus.

2. De felle *Stier* het *Rams-hooft* by hem heeft,
Om t'saem de *Kop Medusa* te vernielen,
Dat *Persus* draeght met sijn gewieckte hielen
De Seven-ster haer beyde ruymte geeft.

Mayus 21. in Gemini.

3. In't *Tweelinghs* Huys Perseus een *Knie* heeft;
Stiers *Rechter-oogh* is vol van quaedt vermoeden,
Om dat de *Geyte-bock* moet Ionghen voeden:
Reus *Rechter-schouder* sware slaghen gheeft.

Junius 21. in Cancer.

4. In't *Kreeften*-Huys is de Noord-tweelinghs *voet*,
De *Grooten-hondt* en *'t Roer* van 't Schip gevonden;
't Kleyn-hondtjen heeft Noord 't Tweelinghs *Hooft* gesonden,
Die seydt de *Haen* dat hy haest kraeyen moet.

Julius 22. in Leo.

5. De wreede *Leeuw* is door de *Kreeft* verwert,
Daer by de Water-slangh sijn *Hooft* komt steecken,
En oock sijn *Hert* gewis niet om te smeecken,
Soo dat de Leeuw beteutert is in 't *Hert*.

Augustus 23. in Virgo.

6. Die fiere *Maeght* geen *Drake-steert* begeert,
Of veel gerits op 's Wagens *Achter-wielen*,
Noch volle *Kroes*, om Drancken te vernielen,
Want anders slaet de Leeuw haer met sijn *steert*.

September 23. in Libra.

7. De *Weegh-schael* voert het Noorder voorste *Wiel*:
Het achter *Paerdt* heeft 't loopen niet vergeten,
't Wil met het *Tweed'* de *Koorenaer* op eten,
Soo dat het *Voorste* nul ten deele viel.

October 23. in Scorpius.

8. Het *Scorpioen* de *Boer* al dickmael quelt;
De *Zuyder-Schael* een weynigh schijnt te dalen;
De *Middel-Wachter* schiet met snelle stralen,
Diens Wit is op de *Noorder-Kroon* gestelt.

November 22. in Sagittarius.

9. *Boogh-schutter* mickt niet nae Slangh-dragers Handt,
Of 't *Hert* van 't Scorpioen dat sal u quellen;
't *Hooft* Hercules sal oock de pijpen stellen;
Slangh-dragers *Hooft* dat vandt u uyt het Landt.

December 21. in Capricorno.

10. De *Steen-bock* is oock op de *Schutter* gram;
Orpheus *Lier* hoort men een Deuntjen speelen,
Om de *Swaens-beck* en *Antinus* te streelen.
De *Pijl* den Adelaer niet wel bequam.

Januarius 19. in Aquarius.

11. Hoort *Waterman*, laet vry de *Delphijn* gaen,
En grijp de *Swaen*, daer is wat aen te kluyven,
Die 't *Paerdts-hooft* eet voor Suycker-soete Druyven,
Is op de Maeltijdt van een dorre *Craen*.

Februarius 18. in Pisces.

12. In 't *Visse-huys* staet Sephus *Hooft*, en siet
De *Fomahant* een Water-stroom uyt drincken:
In 't *Vliegend'-Ros* twee Sterren staen te blincken,
Waer van de *Wester-visch* nae 't Noorden schiet.

Op, Mannen, op, koom op, het is u Wacht,
Ick heb wat *nieuws*, om de tijdt te vergheten;
Dit Liedtjen singht, soo sulje altijdt weten,
Hier op de Zee, hoe laet het is by nacht.

Ghy alle die de Groote Zee bevaert,
Leert dese Kunst, om 't Roer van 't Schip te houwen,
Goe wetenschap kan menigh p'rijckel schouwen;
Maer *Godt* de *Heer* u boven al bewaert.

't Eynde van 't Enchuyser Ybocken gemaeckt door Mr. Femme Gerbrantsz. Drieduym.

Hier worden noch eenige fraeye uyt-gesochte Liedekens by-gevoeght, ghetrocken uyt het Bot-Schuytjen.

Liedeken.

Op de sangh: *De schoone die my dus martiliseert, &c.*

*G*Hy Windetjens kijckt van Zuyde-waerts uyt,
Ons Sloepjen is in Zee:
Voor 't hommelen stommelen keert mijn Schuyt
Tot aen een goede Ree:
Mijn sinnetjens door haer Minnetjens kranck,
Die sweven nu in haer kleyn Schuytjen ranck.

2. Ons Sloepjen isser van Hoop 't gebouw,
't Vreesjen de baertjens zijn:
Mijn Minnetjen isser mijn Cabel-touw,
Drie Kusjens 't Anckertje mijn.
Drie Kusjens van haer Lipjens teer,
Daer aen mijn Schuytjen swieret gins en weer.

3. De vlammetjens van haer Ooghjens de Wint,
Haer Lipjens d'Ancker-grondt.
Mijn Zeyltjen sitter *Cupido* en spint,
Daer meed' ick dwael door 't rondt.
O! dwalende, malende, swevende Schuyt,
Wanneer doch suldy hier eens raecken uyt?

4. *Neptune, Neptune* weest my doch mee,
En hebt met mijn ontfarm,
Dat mijn ranck Sloepje raeckt van de Zee
Te rust in sijn Liefs arm.
In sijn Liefs arm te rust, met lust,
Op dat mijn brandtjen eens mach zijn geblust.

5. Dus hobbelt en dobbelt vast 't harteken mijn,
Van loef-boordt tot aen ly:
Wanneer, och! wanneer, Lief, zal het eens zijn
Dat ick legh aen dijn zy?

Met u schoon mondelijn mondt aen mondt,
Tot dat ons wrecken sal den morgen-stondt.
6. Och! Hemel, och! hoogen Hemel groot,
Geef my mijn Lief te loon,
Soo langhe tot dat ghy door den Doot
My brenght in uwen Throon.
En alle die sweven noch in den Boot,
Geeft hun tot loon haer Alder-liefstens schoot.

Liedeken:

Op de sangh: *Wanneer ick sat by mijn Nimphjen, &c.*

*L*Estmael ick sat by mijn Schaepjens in 't Velt,
In 't groene grasjen neder mijn hertjen was ontstelt.
Om ee*n* Goddintje*n* schoon, mijn *Nymphjen* dat daer qua*m*
Wandele*n* door het Bosschje*n* 'tgeen ik wel haest vernam.

2. Ick sprack haer aen, en seyden, o Goddin!
Soo haest als ick u sage, soo stondt ghy in mijn sin.
Daerom my doch verhoort, en neemt mijn bidden aen,
Komt sit wat by my neder in plaets van verder gaen.
3. Wat wilt ghy gaen de Son die steeckt seer heet,
Ey! sit wat aen mijn zijde: hier is het groen bekleedt,
Van Lauwer-boomtjens schoon, wy sullen ons den tijt
Met Minne liedtjens en met kusjens maken quijt.
4. Doen ick dit hadde vyeriglijck begeert,
Heeft sy my van haer montjen een kusjen weer vereert:
Mijn hertjen werde vry van druck en sware noodt,
Waerom ik ook mijn Nimphje*n* uyt liefde trouwe boodt.
5. Sy seyden: och Herdertje, 't sal geschien
Dat ick van al mijn leven van u niet meer sal vlien.
Daerom weest my getrouw: mijn weder-liefde groot
Sal niemandt van u scheyden dan de bedroefde doot.

6. Och my! seyd' ick, wat hoor ick daer een vreucht,
Om wien ick was so treurigh, dat die my so verheucht:
Door haer goetgunstigheyt verlost sy my van smert,
De traentjes uyt mijn oogje*n*s de pijntjes uyt mijn hert.
7. Dies om te betoonen mijn liefde waer
Ick my voor u wil geven in 't uyterste ghevaer,
Om dat ick heb gesien u liefde weer tot my,
En dat gy van mijn smertjens uyt liefd' my maket vry.
8. Van mijn droefheyt, en van mijn swaer verdriet,
Waer in ick eerst moest wesen Goddin door u gebiet:
Maer nu ben ick bevrijt en laet nu droefheyt staen,
Want daer ick droefheydt maeckte heb ick nu vreucht ontfaen.

Herder-Liedekens.

Op de sangh: *Wanneer ick sat by mijn Nymphjen, &c.*

*L*Estmael als ick by mijn *Nymphjen* lagh,
En dat ick in een beeckjen my selver eens besagh,
Hoe bleek was mijn gesicht, hoe droevig mijn aenschijn,
Siet eens (seyd' ick) mijn *Nymphjen*, hoe seer dat ick verdwijn.
2. Als sy haer neyghden om my te besien,
De traentjens uyt mijn oogen ter aerde ginghen vlien,
My docht sy met haer hantje*n*s oock haer oogjes wreef:
Maer keerde*n* haer dat ik niet kond' sien wat sy bedreef.
3. Heb ick door liefde (seyd' ick) bediedt,
Dat ghy my, o mijn *Nymphjen!* u aenschijn noch verbiedt?

U aenschijn daer ghy we'er mijn lijden me'e versoet,
En mijn vervlogen hertjen we'er in my komen doet.
4. Sy streckten haer ledetjens over 't gewas,
En bakerden haer hoofjen in't koele lange gras.
Ick seyden, o mijn Lief! komt rusten in mijn schoot:
Met een quam daer een regen die onse vreugt verdroot.
5. O reghen die onse vryagie aenhoort,
Zijt ghy op ons geneuchten soo dadelijck ghestoort?
Ick bidd' u, wilt een uyrtjen nemen u verdrach,
Op dat sy in mijn schootjen een weynigh rusten mach.
6. Niet verre daer stondt een Linde-boom groen,
Daer ging ik en mijn *Nymphjen* te samen henen spoen,
Ick spreydender mijn kleedtjen, wy saten daer op neer,
En met wel duysent kusjens verwachten 't moye weer.

Scheyd'-Liedt, Tusschen een Enchuyser Zee-varende Vryer, en sijn Beminde.

Stemme: Edel Artisten koen, &c.

Vryer.
*D*En tijdt my nu ghebiet,
O Liefste! te verklaren,
Dit baert mijn hert verdriet,
't Is tijdt voor my te varen:
Dit doet my droevigh suchten,
Het scheyden is mijn pijn,
Dat ick met ongenuchten
Moet derven u aenschijn.

Vrijster.
2. Hoe langh is doch den tijt
Dat ghy mijn, Lief, sult varen?

Vryer.
Och! Kindt, ick weet dit niet,

Ick gis al van drie Iaren.

Vrijster.
Hoe sal dien tijdt om komen?

Vryer.
Al slapende mijn Hert.

Vryster.
Och! och! ick mach wel schromen,
Die Reys is mijn te verdt.
3. Och! wat bedroefde re'en,
Eylaes! ick mach wel suchten:
Mijn Lief waer wilt ghy he'en?
Wilt ghy dus van my vluchten?
Soo moet ick daegh'lijcks sterven
Wel hondert duysent doon,
Dat ick soo langh moet derven,
O Liefste! u persoon.

Vryer.
4. 't is my een grooten kruys
Dat ick u, Lief, sie treuren:
Om nu te blijven t'huys
En mach my niet gebeuren,

Ick moet noch eerst wat winnen;
Ey! stelt u droefheyt maet,
Om vrolijck te beginnen
Den Heyl'gen Echten-staet.
5. Al zijn wy, Lief, van een
Gescheyden met den lijven,
In 't hert sult ghy alleen
Altijdt de Liefste blijven:
Mijn hert stel ick te pande
By u, mijn hooghste lust;
Al ben ick uyt den Lande,
Ey! weest daer in gerust.

Vryster.

6. Hoe soud' ick zijn gherust,
En vredigh konnen leven?
Want nae een vreemde Kust
Gaet ghy u nu begeven:
Voor p'rijckelen moet ick duchten,

Zee-baren, winden fel,
En ongesonde luchten,
En qua menschen rebel.

Vryer.
7. Al zijn de p'rijckelen veel
Die my moghen beswaren,
Ick hoop (ghewenste deel)
De Heer sal my bewaren:
En ons te samen sparen,
't Is Lief, om ons ghewin,
Ey! laet nu droefheyt varen
Mijn lieve Engeltjen.

Vryster.
8. De Heer wel machtigh is
Om u, Lief, te behoeden,
Maer 't is voor my onwis,
Dit doet my quaedt vermoeden.

Vryer.
Ey Lief! wilt vast vertrouwen,
Verbeydt dit met gedult,

En wilt op hoope bouwen,
Den tijdt moet zijn vervult.

Vryster.

9. O! bitt're langhe tijt
Hoe sult ghy my verdrieten,
Ick kan in 't minste niet
Dan geen vermaeck genieten:
Mijn lichaem moet hier blijven,
Mijn hert gaet met u heen.
Och! ick kan niet verdrijven
Mijn droefheyt en geween.

Vryer.

10. Ey! sucht niet mijn Vriendin,
Mijn hert schijnt my te scheuren,
En moet met droeven sin
Het scheyden oock betreuren:
Wy sullen we'er vergaren
(Hoop ick) met groot geneucht,
En dan geluckigh paren,

Mijn Lief, mijn troost, mijn vreucht.

Vryster.
11. Den Hemel gun dit mijn:

Vryer.
Dit moeten wy verbeyden,
Adieu mijn Medicijn,
Den tijdt ghebiedt te scheyden.

Vryster.
Och! Moet dit, Lief, nu wesen?

Vryer.
Och! ja 't mijn rooder Mondt,
Adieu mijn uyt-gelesen,

Vryster.
De Heer spaer u gesondt.

Vryer.
12. Ick moet u lieve Mondt
Noch eens een kusjen geven,
U lieve Lipjens rondt
Schier aen de mijne kleven,
Mijn Lief, mijn troost, mijn leven,
Mijn hert inwendigh schreydt,
Met traentjes nat gedreven,
Om dat ick van u scheydt.

Enchuyser-Vryers-Liedt.

Stemme: Hompel-de-pomp die quam my tegen.

*P*Hebus met sijn vergulde stralen
Die duyckt nu neder na de grondt,
Ick hoop wel haest een kus te halen
Al van myn Liefjens soete mondt:
Haer vriendelijck ghesicht
Mijn droevigh hert verlicht // Met vreucht,
Haer wijse re'en my sticht,
Lieftaligh door haer deucht.

2. Ick hoop noch door haer vriendelijck wesen
En haer seer deuchdelijcker aerdt,
Dat sy myn lijden sal ghenesen,
En achten my haer liefde waerdt:
Ick sal haest by haer gaen,
En doen haer klaer verstaen Mijn pijn,

Ick hoop van nu voortaen
Van haer verblijdt te zijn.
3. Ick denck de Klock die heeft al neghen,
't Is tijt voor my henen te gaen
Maer siet! ick sie op alle weghen,
Veel vollicks voor haer deuren staen,
En snappen by malkaer,
Beletten een Minnaer, Sijn lust,
't Was beter dat sy haer
Begaven nae haer rust.
4. Maer siet! Het schijnt dit mach niet wesen
't Is voor haer al te moyen we'er
(Wat struyf) ick wil niet vreesen,
Ick pas op haer oock niet een heer:
Ick sal mijn Mantel vry
Slaen om mijn ooren bly // Met moedt,
En halen daer oock by

Voor neder mee mijn Hoet.
5. Ey lieve! Waer toe dese grillen,
Om my te schamen als een dief?
Laet schamen die haer schamen willen,
Ick soeck niet anders als mijn Lief:
Wel waerom dan beschaemt?
Ick doe alsoo 't betaemt // Met recht,
Ick was niet graegh genaemt
Te zijn een blooden Knecht.
6. Men seyt die sijn neeringh gaet schamen
Dat hy seer selden wat bedijt.
Hoe kan 't een Vryer wel betamen
Dat hy seer blood met schaemte vrijt?
Het Vryen dat is soet,
En aengenaem, en goet // Altijt.
Nu, Vryers, met een moedt,
Siet dat ghy neerstigh zijt.

7. My dunckt ick mocht soo langh wel beyden,
Dat ick wel haeld' een blauwe scheen;
't Is tijdt voor my van hier te scheyden,
Dit kost al nae de Liefste heen.
Laetse vry gapen koen,
't Is tijdt dat ick my spoen // Seer ras,
Ick heb het vyer van doen,
Ick soeck het in de as.

8. Ey! Siet de luyden nu eens kijcken,
Elck siet en gaept ick weet niet hoe,
Ick gae vrymoedigh henen strijcken,
Ick wil oock niemandt spreecken toe:
Ick sal haest komen veur
Mijn soete Liefjens deur // Met vreucht,
Daer sal ick spreecken heur
Vrymoedigh met geneucht.

9. Ick moet dit klinckjen drie-mael klencken,
My dunckt ick hoor haer lieve stem,
Sy sal dit kloppen wel gedencken,
En daer aen weten dat ick 't ben.
Doet op mijn Rooder Mondt,
(Die mijn hert heeft doorwondt) Vriendin,
Mijn jonck hert is ghesondt
Als ick, Lief, by u bin.
10. Neemt moet, O Vryers al gelijcken,
Ghy die op deught en eere vrijt,
Wilt nae geen Gapers omme kijcken,
Want eenen Bloodert niet bedijt:
Ey! Laet de suyv're deucht
Vercieren uwe Ieucht // Bequaem,
Hier door werdt ghy verheucht,
En yeder aen-genaem.

EYNDE.

Bladt-Wyser.

A.

*A*Ls de duyster was verwesen,	29
Al wat dit groote rondt,	87
Adieu ô werelt met u schijn,	105
Als ick Gods wonder wercken,	115
Al die tot varen is gesint,	144
Als 't alles heeft een eynd ghenomen,	165
Als Fobert had sijn tijt vergist,	186
Als daer twee te saem vereenen,	209
Al wat het leve*n* heeft ontfange*n*,	218
Al wat God doet is wonder in ons oogh,	221
Al die hier zijn verscheenen,	224
Al is de vreugt hier noch so groot,	241
Als God sijn milde handt op doet,	258

D.

Draeght rou ghy door Batoos,	57
Die hier wat suynigh is in 't sparen,	135
Die lange Iaren heeft gaen doolen,	140
Dus langh heb ick de Aerd betreden,	162
Den tijdt my nu gebiedt,	281

E.

Enchuysen, aen den Enck begonnen,	18
Een jonghe Maeght, een aerdigh Dier,	42
Een nijdigh mensch vervult met haet,	82

F.

Femus mijn Kamraetje,	36

G.

Ghy wort O Heer van my te recht gepresen,	99
Ghy die in 't *school* by my u hebt besteedt,	267
Ghy Windetjens kijckt van Zuyde-waerts uyt,	274

H.

Hoort Ian Neef macht u beure*n*,	33
Hoe zit ick hier in pracht en prael,	53
Hoe wy langer leven,	74
Hier is Gras voor ons Vee,	92
Hoe bitter moest eens Rachel wenen,	96
Hoe vreemdt en ongesien.	111
Het Heyligh Beeldt bedorven door Adam voort geteelt,	122
Het minst wordt hier vaeck meest geacht,	197
Hoe gheluckigh is de dagh, dat ick lagh,	211

I.

Ick moet een Deuntjen singen,	5
Ick heb ruym twee jaer gevare*n*,	13
In mijn Leden hoe fris en sterck,	126
Ick moet noch eens uyt vryen gaen,	227
Ick heb al lange Iaren:	245

K.

Komt Vrienden, houdt een weynigh stal,	23
Konst-beminners komt vry voort,	69
Komt hier mijn waerde Vrinden,	71
Komt hier Huysluyden al,	79
Koude, lange nare nachten,	206

L.

Lestmael ick sat by mijn Schaepjens in 't Velt,	276
Lestmael als ik by mijn *Nymphjen* lagh,	279

M.

Mijn lust van hier te varen,	132
Mijn waerde Vrou, bedenckt met mijn,	256
My lust te prijsen het Vrouw geslacht,	213
Mijn Ganse-veer, hoe oud en zad,	254

N.

Nieuw getroude Bedt-genooten, 203

P.

Phebus met sijn vergulde stralen, 287

O.

O Heer, ghy zijt door uwen Soon, 60
O sotte Ieught, 65
O groote God en Opper-heer, 149
O groote Godt, en Schepper van dit al, 235

R.

Recht voor Texel op de Ree, 46

S.

Siet hier de Heer des Hemels Koningh, 102
Schippers die om verre baren, 152.
Speel-nootjes komt, wilt vreught hanteeren, 231

T.

Treusel soud soo garen Trouwen, 180
Tijdt en stonden wel te kennen, 264

W.

Wilt ghy u buyckjen vullen,	1.
Wachtje Visscher met jou Hoosen,	11
Wat is het nu een slechte tijdt,	50
Weest nu verheugt, wilt vreught hanteeren,	108
Wat heb ick mmnigh droeve traen,	171
Wanneer men heeft geschreven,	175
Wat een vreemt gheluyt komt my nu ter ooren,	191
Wy dancken u O Vader goet,	238
Waer vreed en eendracht woont,	250

E Y N D E.